

Montreālas Latviešu
Biedrības

ZINOTĀJS

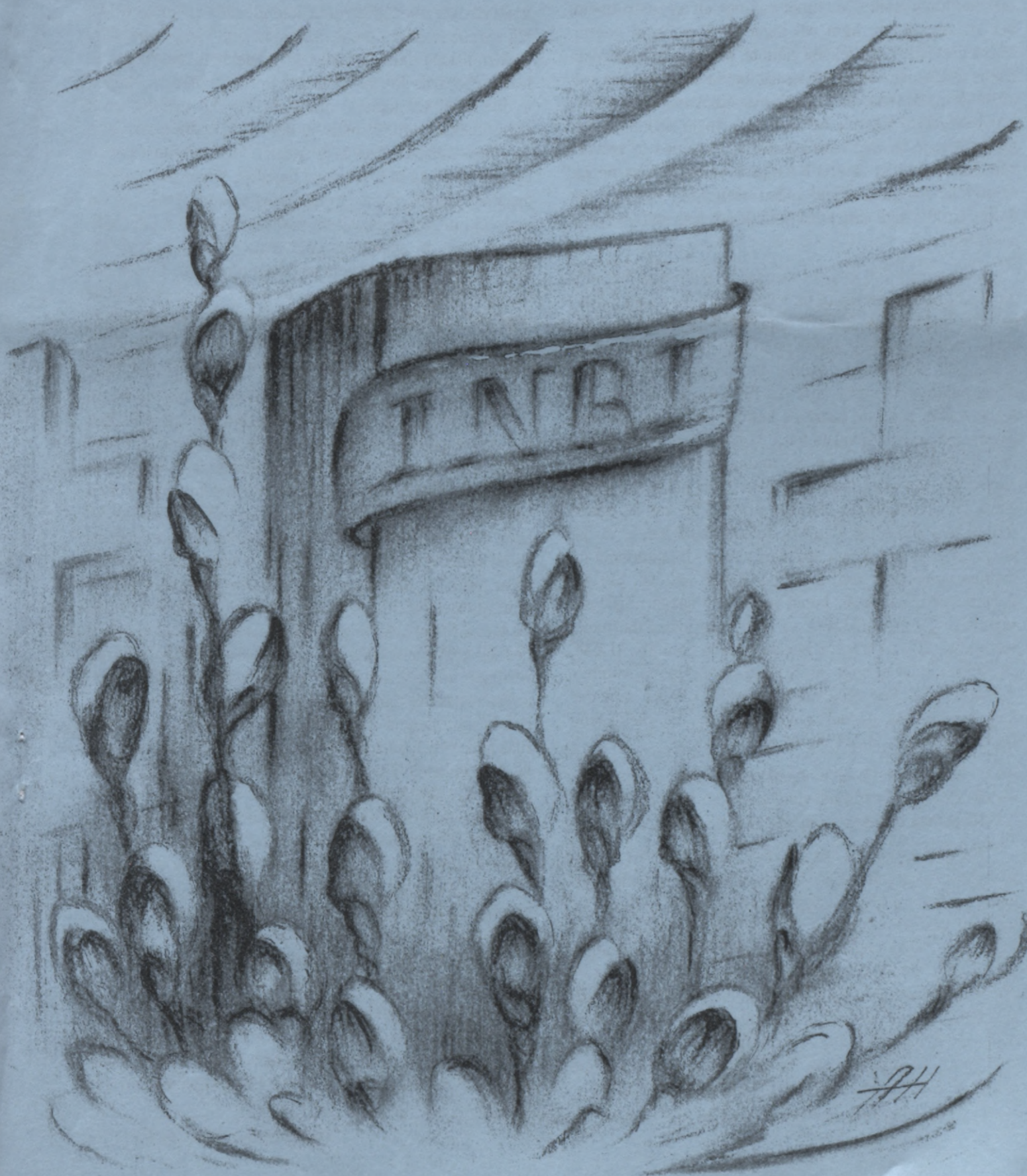
ISSN 0227 - 2423

2000. GADA APRĪLIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

52. GADA GĀJUMS

NR. 4. (613.)

TAUTAS VIENOTĪBA

Viens no mūsu visparastākajiem pašpārmetumiem ir vienotības trūkums, kam par piemēru rādām gan, cik saskaldīti esam bijuši, ielaižot krusta karotājus Latvijā sendienās, gan arī mūsu politiskajām partijām saskaldoties tagad. Patiesībā šādā kritikā mēs aizmirstam, ka ir nepareizi skatīties pagātnē ar tagadnes acīm. Vispirms, tas ir tagadnes Latvijas skatījums, kas aizmirst, ka senatnē sadzīve noritēja cilšu mērogā un šur tur ap valdnieku pilskalniem. Toreiz nebija ne mūsdienu ģeografisko karšu, nedz arī ceļošanas iespējamība: tā ģeografija, kas mūs šodien saista, tajos laikos mūs šķīra - ne jau sadzīves gribas trūkums. Tāpat arī partiju saskaldīšanās citās valstīs netiek uzskatīta par trūkumu, bet gan par demokrātisku sadzīves formu, piem., Francijā un Izraēlā.

Vienotības mums netrūka arī tad, kad mūsu zemi okupēja Krievija. Stāsts par to, kā mūsu jaunā paaudze pretojās okupantu vardarbībai, vēl nav rakstīts. Citās zemēs, piemēram, Francijā par šādu lojalitāti lepojas, bet mēs tiekam nosodīti, jo tā met ēnu nevien uz austrumiem, bet arī rietumiem, kam vēl tagad tā ir politiski neērta. Mūsu pretestība bija iekšēji vienota, kaut arī tai trūka politiskas zināšanas - tāpat kā agrāk, mūsu senčiem bija trūkušas ģeogrāfiskās. Mēs pārāk maz zinājām par Krievijas provokatorisko aģentu taktiku, kas spēja izjaukt mūsu pretestību, jo sevišķi kara apstākļos - un mēs to nezināsim, kamēr netiks atvērti Kremļa dokumenti. Tas nebija vienotības trūkums. Tieši mūsu vienotība, varbūt, lika mums pārāk viegli uzticēties tiem, kas teicās nākam Latvijas vārdā.

Mūs priekš 700 gadiem vienoja ne politiskās, bet kultūras saites, kas vēl tagad pa laikam parādās mūsu folklorā. Kad, ieslēdzoties tā laika modernajā Eiropā, mums šīs senās kultūras saites zuda, politiskās civilizācijas saites mums tika dotas valsts formā. Nežēlosimies, ka tā būtu mūsu nelaime un vaina vien. Arī Eiropā un citās pasaules malās valsts vara, ne sadzīves kultūra bija tā, kas saistīja ļaudis. Un šodien šī valsts vara, šī nacionālā valsts forma tiek drupināta - un arī ne pie mums vien. Mēs, tāpat kā daudzi citi, zaudējot pašāvilību valsts varas likumiem, meklējam jaunas politiskās vienības saites. Tie, kas šīs saites mums sola absolūtās vienībās, totalitārisma iedeju vārdā, par to algā saņem mūsu sadzīves saites - totalitārisma individuus vieno tikai viņu izolētībā. Tāpēc indivīdi, bez sadzīves saitēm palikuši, tagad instinkti sakās meklējam identitāti. To var salīdzināt ar nokliduša mājas dzīvnieka instinktu, un Dainis Īvāns norādīja uz šo parādību (L&M, 25.2.94), citējot etologu prof. Doļņikovu: "Jauna saimnieka meklēšana, kad vecā vairs nav, arī ir cilvēku sabiedrības dzīvnieciskā pirmsākuma instinkts." Šo meklēšanu baismā gleznā ir parādījusi Vizma Belševica:

... O, suņu tauta! Asins bļodā mērc
Tev saimnieks maizes vietā oli.
Rij asinis! Un akmeni rij līdz!

Mūsdienu pasaulē kā sadzīves morālās, tā arī valstiski legālās varas saites irst. Ar valstiskās suverenitātes izīšanu, ar ķēniņu kroņu aizribošanu un valsts gērboņu iemešanu vēstures mēslainē, ir iziris arī vecais likuma pamatu tīkls. Sorbonnas profesors Latušs (Serge Latouche) ir teicis, ka "mūsdienu valstis, arī vislielākās, ir tikušas reducētas uz vienkāršu lokālo ierēdņu līmeņa: praktiski bezspēcīgas, kaut arī formāli visuvarenas, tās vaiņīgi var izpildīt pavēles, kas nākušas no citurienes, vai arī it kā no nekurienes." Tā likuma vietā, kas ir bijis deklarēts zināmā laikā un attiecas uz zināmu vietu un kuŗa izpildīšanai ir

nolikti zināmi noteikumi, ir stājies, tā saucamais, dabiskais likums. Tā kā šis dabiskais likums nav rakstīts, tad tas ir tulkojams un šo tulkošanu atkal nosaka vara, kas ir pārņēmusi suverēnās valsts likumdošanu. Tā bieži ir vara, kas, kā Latušs teica, nāk "it kā no nekurienes". Šī vara ir tikpat pārāka un atsaucas uz tikpat cēliem mērķiem un augstām idejām, kā to darīja inkvizīcija, kas bija iemanījusi savas legālās funkcijas uzlikt citiem, uz valdnieku pleciem, lai tādējādi vēlāk varētu atteikties no jebkādas atbildības. Tāpat arī mūsdienu dabiskais likums rūpīgi raugās, lai šīs lietas tiktu pārrunātas tikai zināmās robežās. Vārda brīvība, vienmēr tiek atgādināta, ir ierobežota - protams, dabiskās robežās. Ir zīmīgi, ka jau priekš 150 gadiem Mills (John Stuart Mill, On Liberty) bija brīdinājis, ka "... ir nepareizi izšķirties par kādu jautājumu, neļaujot otrajai pusei par to brīvi izteikties... kaut arī tas tiktu darīts viscēlāko iemeslu vārdā... Tieši šādos gadījumos nākošās paaudzes var tikai visdziļākā nesaprašanā brīnīties par tiem lēmumiem, kas tādējādi bija tikuši pieņemti."

Kas tad mūs vienoja šajās dienās, kad finansiālie nomadi rīkojas zibenīgā ātrumā, kad globālie viedokļu veidotāji sprauz kultūras takas, kad individuus vieno vairs tikai elektroniskais tīkls? Atbildi tam ir meklējis amerikāņu filozofs Richards Rortijs (Richard Rorty), teikdams, ka "... ir divi veidi kā nopietni domājošs cilvēks mēģina savai dzīvei meklēt jēgu. Pirmais no tiem ir apzināties savu darbu ritam sadzīves druvā. Šī sadzīve var sakopties pagātnes stāstā no kā tā ir ieaugusi tagadnē, tā var būt palikusi pagātnes rāmjos, tā var arī izteikties izdomu tēlos, kas vai nu izcelti no vēstures, vai nu radīti izdomā vai arī abejādi. Otrais veids ir, apzinoties sevi esam saistītu ar realitāti, kas stāv pāri cilvēciskajiem sadzīves rāmjiem". Pirmo veidu viņš nosauc par vienotību, uzsverot sadzīves lojalitāti (angl. - solidarity), bet otro - par objektivitāti, kas sniedzas pāri cilvēciskajiem rāmjiem - un te būtu vietā Raiņa brīdinājums, ka "tā augstākā ideja, tā nepazīst cilvēka želuma".

Tā vienotība, kas balstās pārcilvēcīgajās vērtībās, tiek saņemta vai nu no Dieva (kas tādējādi var būt tikai viens), vai arī no zinātnes (kas var būt tikai pareiza, tā tad atkal tikai viena), un uz to pretendē politiskie vadoņi, pasludinot nākotnes attīstības vienvirziena ceļus. Tāpēc mēs sakām, ka šī vienotība, kas stāv pāri cilvēcīgajām vērtībām, pretendē būt universāla. Turpretim vērtības, kas attīstās sadzīvē, kur zināšana saistās ar sazināšanos, atzišana ar pazišanu, kultūra ir mūsu kultūra. Ja šādas etniskās kultūras loceklis nāk saskarē ar kādu citu etnisko kultūru, tas gan pirmajā brīdī ir aizdomīgs, tomēr ar laiku, iemācoties šīs kultūras valodu, tas iepazīstas arī ar šīs kultūras vērtībām un salīdzina tās ar savējām. Šīs salīdzināšanas, izvērtēšanas dēļ mēs šo pieeju saucam par relativismu. Ja relativismu pieņem zinātnieki, piem. antropologi, tad teorijas paliek tikai zinātnieku līmenī, bet ja šādu salīdzināšanu dara indivīds, kas - parasti personīgu iemeslu dēļ - sāk par savu piederību šaubīties, tad mēs runājam par vienotības trūkumu, respektīvi, jautājam, kuŗai vienotības saimei tad šāds indivīds nolemj pievienoties. Lielgimeņu un ciltiskajās kopienās šāda parādība, sevišķi laulību gadījumā, bija labi pazīstama un tika regulēta tradīciju ietvaros. Ieprecētie un aizprecētie savas radu saites patur un vienības jautājums nepaceļas. To labi parāda daina:

Es gribēju leīšu zemi zilu guni dedzināt,
Tik vienām iedomāju: māsa leīšu robežās.

Varētu teorētiski pieņemt, ka, apvienojot uzversālo ar relatīvo, piem., reliģiju ar tautu, šīs šķietamās pretrunas tiktu dzēstas, bet praktiski tas tā ne vienmēr ir bijis. Šādās kopībās ir slēpies milzu spēks, bet šādās kopībās indivīds,

dzivojot citu etnisko kopību, tautu starpā, izvērtējot relatīvās atšķirības, sāk kritiski izvērtēt arī savu universālisma tradīciju, skatīt, kas arī tajā ir relatīvs un tādējādi asimilēties. Te tad nu viņš cieš nevien no svešinieku, bet vēl vairāk no savējo vajāšanas - ja svešinieks iegūst jaunu locekli, tad savējais to zaudē. Jo sevišķi asi tas parādās tādēļ, ka universālisma vērtības jau gadu tūkstošiem ir tikušas padotas politiskajai varai. Tādēļ universālisms - vēl vairāk kā relativisms - izvēršas par sabiedrības spēku, kas ļaudis vieno, pareizāki sakot, kuŗa vārdā ļaudis tiek vienoti. Tas labi parādās koloniālisma ideoloģijā un militantismā. Tādēļ ne vien latviešu, bet visas Amerikas kolonizēšana bija tik veiksmīga. Lielie koloniālisma viņi gan rietumu, gan austrumu virzienā mūsu gadu simteni ir sadūrušies un, atpakaļ plūsmā, mēģina izcīnīt sev vietu Eiropā. Tomēr vecajai universālisma idejai vairs nav vērtību seguma, tikai tukša, kaut arī labi izstrādātā varas metode. Universālisma vērtības cieta sakāvi apgaismības laikmeta filozofijā - par visām lietām reliģiju politiskais spēks, kam vairs mūsdienās nebūtu sekotāju. Un tomēr universālisma vārdā, zinātnisku formu aizsegā politiskās organizācijas ir pratušas saglabāt varu. Kaut arī šīs idejas ir cietušas sakāvi, viņu sekotāji, jo sevišķi marksisti, ir pratuši sev nodrošināt stingrus pamatus. Tie ir pratuši savu tiklu saglabāt, pieprasot sev politisku atmaksu saviem kuŗa sabiedrotājiem. Viņi ir pratuši internacionālā likuma vārdā sevi pacelt pāri likumam, tāpat kā to bija kādreiz pratusi inkvizīcija.

Rortijs tāpēc ieteic sadzīves filozofiju, ko viņš nebaidās saukt - kaut arī varbūt politiski riskantā vārdā - par etnocentrisks filozofiju. Šo neuzticību universālajām vērtībām labi ir aprakstījis amerikāņu sadzīves filozofs Konnolij (William E. Connolly - Why I am not a Secularist), teikdams, ka - "Neviens vienīgais Dievs, islaicīgais kontrakts, sastindzis racionalitātes jēdziens, vispārīgi pieņemtas pašinteresu normas, apvienots tiesību princips vai sazināšanās tīkls nevar būt pretrunā ar patstāvīgām sadzīves kopībām, kas tomēr sadarbotos ar citām." Konnolij runā par dažādo kultūru saderību (ethos of engagement), kas pavērtu indivīdam plašākus sadzīves ietvarus. Te arī paveras aina par tiem, kas ir pratuši uzcelt sevi globālajos troņos un kas mazo tautu kultūrām neuzticas. Tie nāk ar "nāciju radīšanas" saukļiem, bet paši, Konnolija vārdiem runājot: "... vardarbīgi cenšoties atjaunojot sev to nacionālo cēlumu, kas gan nekad vēsturē tādā veidā nav eksistējis." Tāpat kā mēs savā valstiskajā vienotībā ienācām pa apgaismības laikmeta tekām, atļaujot aizaugt ceļiem atpakaļ, tā arī Eiropas kā reliģiskās, tā arī politiskās normas tika atrautas no savām senajām saknēm, kas ... nekad tādā veidā vēsturē nebija eksistējušas, kā tās tiek sludinātas tagad. Tas ir mūsdienu lielākais bieds, jo te slēpjas indivīda neuzticība idejām, kas tiek vardarbīgi uzspiestas. Un kad mūsu globālā attīstība un zinātniskie panākumi, kā bioloģijā, tā arī elektronikā, prasītu ietiešinājumus dzīvēs, šīs vecās politiskās saites te ir galvenais šķērslis - un jo sevišķi internacionālajā likumā, kas kļuvis nozīmīgāks kā jebkad.

Šķiet, ka šīs bieds apdraud nevien Eiropu, bet tas var apdraudēt arī mūs šīs Eiropas ietvaros. Mēs savos sapņos kļūstam padevīgi varām, kas ir jo bīstamākas tieši tādēļ, ka tās vairs ir tikai senatnes rēģi, kas grib palikt šajā pasaulē. Tieši tas mums neļauj savas kultūras vienības vārdā pretoties tiem, kas savu dabiskā un internacionālā likuma tulkošanu grib uzspiest arī mums. Bet tas nekādā gadījumā nenozīmē, ka mēs gribam pretoties mūsdienu globālajai vienotībai, kas nāk, tomēr, ne varas, bet mūsu zemes lodes dabas dotību saglabāšanas vārdā. Neaizmirsīsim, ka

mūsu dainiskās kultūras pamatos arī bija liktas tādas pat vērtības, kas bija spējušas mūsu vienotību saglabāt cauri ir krusta kuŗu, ir klaušu laiku postam. Tieši te ir mūsu cīņu lauks - ne padevībā politiskajām varām, ne lielgabalu, bet sadzīves vērtību krustugunis. □

Imants Steprāns

NOZIEDZNIEKI, KUŅI NAV JĀAIZMIRST

Šodien daudz tiek runāts par vienas latviešu tautas daļas saistību (gan patiesu, gan izdomātu) ar nacistu noziegumiem vācu okupācijas gados, bet gandrīz aizmirsti tie simti un tūkstoši latviešu lielnieku, kas īstenoja savā nežēlībā, varas kārē un bezprincipialitātē unikālās boļševiku partijas politiku pret visas bijušās Krīvijas cara impērijas tautām un arī kaimiņvalstīm, ieskaitot viņu dzimto Latviju. Jāatceras, ka koncentrācijas nometnes, vergu darbu līdz šim nebijušos apmēros, veselu iedzīvotāju grupu masveida slepkavības pēc šķīriskā, mantiskā stāvokļa vai nacionālās piederības, neiedomājama terroru pret savas valsts iedzīvotājiem utt. pirmā neizvērsa nacionālsociālistiskā Vācija, bet gan Padomju Krīvija (vēlāk PSRS).

Dzelzs Feliksa labā un kreisā roka

Arī latviešu lielnieki, savas partijas ideoloģijas pārņemti, aktīvi iesaistījās vēsturē vēl nepieredzētā terrora īstenošanā. Pēc apvērsuma 1917. gada nogalē "cīņai ar kotr-revolūciju un sabotāžu" tika izveidota Viskrīvijas ārkārtējā komisija (čeka). Kopā ar bēdīgi slavēto poļu revolucionāru Felīksu Dzeršinski starp septiņiem tās pirmajiem darbiniekiem bija Jēkabs Peterss, kuŗš kļuva par komisijas kolēģijas locekli un nedaudz vēlāk - par tās priekšsēdētāja vietnieku. Savukārt, 1918. g. maijā par čekas kolēģijas locekli un kontr-revolūcijas apkaŗošanas nodaļas vadītāju kļuva cits latviešu lielnieks - Mārtiņš Lācis. Vēsturnieku un publicistu darbos viens tiek dēvēts par Dzeršinska labo, otrs - par kreiso roku. Viņi abi aktīvi piedalījās "Dzīmtenes un brīvības glābšanas savienības" sagrāvē un panāca bijušā latviešu strēlnieku pulkveža Frīdriha Brieža (viena no tās vadītājiem) nošaušanu. Vairākus mēnešus 1918. gada vasarā J. Peterss izpildīja pat čekas priekšsēdētāja pienākumus. Abi latvieši praktiski vadīja čekas darbu arī 1919. gada rudenī, kad Dzeršinskis uz 6 nedēļām bija devies "atpūsties" uz Šveici. Viņi 1918.-1919. gadā izvērsa valsti, tā dēvēto, "sarkano terroru", ko labi raksturo daži M. Lāča izteicieni. 1918. g. augustā viņš secināja, ka - "vajag ne tikai likvidēt ienaidnieka dzīvo spēku, bet arī parādīt, ka gadījumā, ja kāds pacels ieroci pret pastāvošo šķīru kārtību, no ieroča ies bojā", bet novembrī izdeva šādu direktīvu: "Nekāŗojam ar atsevišķiem indivīdiem. Likvidējam buržāziju kā šķīru. Izmeklēšanas laikā nemeklējiet materiālus un pierādījumus, kuŗiem būtu jāpierāda, ka apsūdzētais ar darbiem vai vārdiem cīnījies pret padomju varu. Pirmais jautājums, kāds jums viņam jāuzdod, ir, pie kādas šķīras viņš pieder, kādas izcelšanās ir, kāda ir viņa izglītība, kāda profesija". Saskaņā ar Dzeršinska vārdiem nevainīgie gāja bojā iekšējā frontē līdzīgi, kā viņi krita kaujas laukā. Lācis ietvēra šos vārdus loģiskā secinājumā: "Ārkārtējā komisija nav izmeklēšanas komisija, tiesa vai tribunāls. Tā ir kaujas organizācija, kas darbojas Pilsoņu kuŗa iekšējā frontē. Tā netiesā ienaidniekus, bet viņus izmēž. Nepiedod stāvošajiem barikādes otrā pusē, bet uzspeŗ tos gaisā." 1919. gadā Lācis vadīja ķīlnieku - kādas Pilsoņu kuŗa lielnieku ienaidnieku akcijas rezultātā nošaujamo apcietināto iedzīvotāju - sadalīšanu 7 kategorijās atkarībā no viņu mantiskā stāvokļa. Pat būtībā nežēlīgo lielnieku vadoni Ļeņinu uztrauca Lāča redīgētajā laikrakstā "Jeŗeŗedeļņik VČK" pieprasītā oficiālā spīdzināšanas at-

ļaušana un viņš deva rikojumu slēgt avīzi, kaut arī joprojām uzskatīja pašu Lāci par "izcilu komunistu".

Jēkabs Peterss (no kreisās) un Felikss Dzeržinskis.

Pilsoņu kara laikos kādu laiku Lācis bija arī austrumu frontes čekas un Kara tribunāla priekšsēdētājs, bet 1919.-1921. gadā - Visukrainas čekas vadītājs, kurš nežēlīgi apkaņoja "iekšējo kontrrevolūciju". Tas nozīmēja simtiem noslepkavoto, nomocīto un ieslodzīto. Savukārt, J. Peterss Pilsoņu kara gados bija arī Revolucionārā tribunāla priekšsēdētājs Maskavā, ārkārtējais komisārs un "iekšējās apsardzības stāba" vadītājs Petrogradā Judejica kara spēka uzbrukuma laikā, čekas pārstāvis Ukrainā, Tulas nocietinātā rajona kara padomes loceklis, čekas pilnvarotais uz Kaukāza dzelzceļiem, bet 1920.-1922. gadā Turkestanā vadīja cīņu pret "basmačiem". Vēlāk viņš līdz 1924. gadam ieņēma augstus amatus par Valsts politisko pārvaldi pārdevētajā čekā.

Ne velti kopā ar Dzeržinski Lācis un Peterss padomju vēsturnieku darbos tika dēvēti par "trim ievērojamākiem padomju čekistiem".

Pārējie

Augstus amatus čekā un dažādos "revolucionāros tribunālos" ieņēma arī citi latviešu lielnieki. Pilsoņu kara gados čekas izmeklēšanas daļu vadīja Aleksandrs Eiduks, operatīvo daļu - Jānis Dābols (1918. gada jūlijā kreiso eseru sacelšanās laikā viņš kopā ar Dzeržinski un Lāci neilgu laiku pavadīja eseru apcietinājumā), transporta nodaļu - Jūlija Janele. Līdzīgs stāvoklis bija arī provincē. Samāras guberņas čekas priekšsēdētājs bija Jochans Birnis, Saratovas - Mārtiņš Deičs, Caricinas - A. Bormanis, Penzas - Rūdolfs Austrīņš, Simbirskas - N. Krūmiņš, Kazanā - Kārlis Grasis, vēlāk Kārlis Karlsons, Žanis Devīngtāls, Oļņecas - Oskars Kanters, Čerepovecas - P. Tauriņš, Tveras - P. Vikmanis, Kostromas - Jānis Kulpe, Tambovas - Jānis Krūmiņš, Voronežas - O. Hincenburgs, Doņeckas - Indriķis Magone utt. Tieši viņi vadīja bada un kara nogurdināto zemnieku sacelšanās apspiešanas ar "jaunām", sevišķi cietsirdīgām metodēm. Bieži vien tas tika darīts, ieviešot vēlāk vācu nacionālsociālistu praktizēto kolektīvās atbildības principu (piemēram, apšaujot visus vienas sādžas vīriešus gadījumā, ja viens tās iedzīvotājs bija "noziedzis" pret padomju varu).

Lielā mērā, pateicoties tā laika latviešu čekistiem, pasaulē vēl šodien ir izplatīts viedoklis par latviešiem kā Krievijas lielnieku varas galveno balstu Pilsoņu kara laikā. Piemēram, ievērojamais amerikāņu vēsturnieks un

ASV prezidenta padomnieks Ričards Paipss citē J. Petersu, kurš atzina, ka sākotnēji čekai bijušas grūtības savervēt darbā krievus. Tāpēc darbinieku lielu ipatsvaru sastādīja poļi, armēņi, latvieši un ebreji. Čekas sargkareivji, augstu amatpersonu un nozīmīgāko ieslodzīto apsardze rekrutējās vienīgi no latviešu strēlniekiem, jo "latviešiem bijusi vairāk brutālu un neuzpērkamu kaņavīru slava". Dzeržinskis jaunībā dziļi neieredzējis krievus, bet latvieši izturējušies pret tiem ar nicinājumu. Paipss arī citē 1918. gadā uz neilgu laiku čekas aizturēto diplomātu B. Lokartu, kurš no saviem latviešu apsargiem dzirdējis, ka "krievi ir slinki un netīri, bet kaujas laukā vienmēr pievil".

Vēsturnieks pat salīdzinā Lēņina represīvā aparāta veidošanas principus ar Ivana Bargā terroru (šis cars to realizēja ar vāciešu palīdzību). Tiesa, Paipss nemin latviešu iesaistīšanas cēloņus (neiespējamību atgriezties vācu okupētajā dzimtenē, vēsturisko naidu pret pāri darītājiem - cara varu, ko 1905.-1907. gadā Latvijā spilgti iemiesoja kazaku soda ekspidīcijas, utt.). Tomēr šāds viedoklis pastāv un zināmā mērā ir līdzīgs kampaņai, kas izvēsta šobrīd pret latviešu kolaboracionistiem II pasaules karā. Gan tad,

priekšā, kad jāizšķiras par tautas un valsts interesēm, vai sauso likuma burtu - Satversmi. Pasaulē lielākās demokrātijas Indijas prezidente Indīra Gandija, kuņai Satversme un vārds demokrātijai bija "svētā gov", 1975. g. izdārja apvērsumu, laužot Satversmi un norādot, ja to nedarītu, Indija kā valsts izirtu. Viņu par to demagogi vajāja, bet tauta to atkal ar lielu balsu vairākumu 1980. g. ievēlēja par Indijas premjeri, atzīstot, ka pie tā liekams ne sausais likuma burts, satversme, bet valsts un tautas intereses. To darīja arī Kārlis Ulmanis, laužot 1922. gada Satversmi.

Interesanti atzīmēt, ka šo rindu autoram Latvijā piekrit arī Satversmes tiesnesis Dr. iur. Romans Apsitis, kuņš, atkārtotot manus uzskatus par Satversmes laušanu, ko izdārja Gandija un Ulmanis, raksta: "Ja mēs 1990. g. 4. maijā būtu rikojušies citādi, šodien mums nebūtu atjaunotās Latvijas republikas" (Kārlim Ulmanim 120, lp. 79).

Uz pārmetumu, ka viņš nav savlaicīgi atjaunojis Satversmi, Ulmanis norādīja, ka tas izskaidrojams ar sarežģīto starptautisko stāvokli. Te interesanti atzīmēt, ko par to domā pazīstami Eiropas valstsvīri. Par autoritāro valdības sistēmu Anglijas sūtnis sers E. Monsons no Rīgas 1936. g. 14. decembrī raksta Īdenam: "Man pat liekas, ka tagadējos Eiropas apstākļos ir gudri to paturēt" (E. Dunsdorfs "Kārļa Ulmaņa dzīve", lp. 389). Sekojošos gados apstākļi Eiropā strauji sarežģījās.

Pasekosim tā laika saimnieciskās dzīves attīstībai.

Bijušais Saeimas priekšsēdis Dr. P. Kalniņš 1933. g. novembrī svinīgajā Saeimas sēdē uzsvēra, ka vairs neejam uz priekšu, bet pat atpakaļ. Pagājušā ziemā (1932. g.) mums bija reģistrēti 34,000 bezdarbnieku. Rūpniecība sašaurinājusies, tirdzniecībā iestājies klusums, mūsu eksports draud gāligi sabrukt. Valsts ieņēmumi 1928. g. bija 210 miljoni latu, 1933. gadā - tikai 140 milj. latu. Bezdarba apkaņošana un līdzīgi izdevumi pieauguši uz 25 milj. latu. Mēs nākotnē tādu nastu nevaram nest. Saeimas priekšsēdis norāda, ka daudzi vaino satversmi, tomēr viņš vainu uzvel deputātiem (Treji Vārti, 108. nr. lp. 2-3).

Autoritārās valdības laikā saimnieciskā dzīvē sākās ievērojams progress. Novērsa bezdarbu - no Saeimas priekšsēža minētiem 34,000 bezdarbniekiem 1932. g. to skaits saruka uz 3,203 1939. g. rūpniecības produkcija pieauga no 196,3 milj. Ls 1934. g. uz 294,1 milj Ls 1938. g., t. i., par 50% (caurmērā gadā par 10%).

Lauksaimniecībā gada vidējais pieaugums - rudziem 32%. kviešiem 51%, pienam 15%, gaļai 22%, olām 25%. Latvija sevi nodrošināja ar maizes labību, cukuru un minētajiem lauksaimniecības ražojumiem (Kārlim Ulmanim 120, lp. 119-124). Tā tad iespaidīgs ienākuma pieaugums. Pārsteidz, ka daži autori mēģina falsificēt vēsturi, to noliedzot. Ir autori, kuņi norāda, ka uzplaukums radies tamdēļ, ka jau ar 1933./4. gadu saimnieciskā krīze pārvarēta un tas nav K. Ulmaņa nopelns. Kā iepriekš minēts, krīze pasaulē beidzās tikai 1939. g. un Latvijā straujš uzplaukums rādās K. Ulmaņa saimnieciskās politikas dēļ. Interesants šini ziņā ir žīdu tautības ekonomisko zinātņu kandidāta Nāuma Lifšica raksts "Latviešu-ebreju attiecības un K. Ulmaņa politika profesora Aivara Strangas skatījumā" (Čikāgas Ziņas, nr. 235, 1999. g. maijs, lp. 26/27). N. Lifšics raksta: "Autors (Stranga) ir ļoti pūlējies pierādīt, ka K. Ulmanis nekā nesaprata no ekonomijas un tāpēc pielaidis daudz kļūdu, kas neatbilst īstenībai. K. Ulmanis izstrādāja regulējamu tīrgus ekonomiju (tāpat kā prezidents Fr. Rūzvelts, ASV, "Jaunā darījuma" (New Deal) laikā, JL), kuņas galvenie uzdevumi bija: pirmkārt, uzlabot ražotspēju lauksaimniecībā, lai varētu konkurēt ārējos tīrgos, kas vienlaikus palielinātu iekšējo tīrgu. ... Latvijas ebreju pārstāvji "devās uz Angliju..., satikās ar Anglijas ebreju biedrību vadītājiem... un lūdza viņus palīdzēt Latvijai iekarot Anglijas

tīrgu, jo tas būtu ļoti svarīgs Latvijas ebrejiem. Tā Latvija dabūja angļu tīrgu. M. Dubins arī palīdzēja dabūt Maskavas ārzemju vēstniecības tīrgu..." Viss tas bija liels sasniegums Latvijas tautsaimniecībā. Taisni eksports lielā mērā izskaidro tautas ienākuma pieaugumu toreiz.

Runājot par K. Ulmaņa uzskatiem, ir vēsturnieki, kas norāda, ka viņš esot iespaidojies no Hitlera, Musolini un Dolfusa. Tā ir aplamība. K. Ulmanis, sevišķi saimnieciskā politikā, sekoja ASV prezidenta Fr. Rūzvelta, t. s., "Brīvā darījuma" politikai, un kas atzina, ka brīvsaimniecība, "laissez fair" nozīmē, ir bankrotējusi un ievēda plašu valdības regulēšanu nozarēs, kas bija cietušas depresijas dēļ, radot fundamentālas pārmaiņas Amerikas saimnieciskā struktūrā. Viņš galveno vērību pievērsa lauksaimniecības atbalstīšanai, garantējot augstākas cenas un palielinot lauksaimniecības lomu tautas ienākuma sadalē. Veicināja pilsētnieku pārceļšanos uz laukiem. Pabalstīja uzņēmumu dibināšanu, depresijā cietušos pilsoņus un uzņēmumus, un atjaunoja banku darbību, slēdzot tās, kuņas bija nonākušas grūtībās.

Kongresā iesniedza veselu rindu jaunu projektu, kuņu mērķis bija panākt normālu saimniecības funkcionēšanu. Minēšu tik nedaudz no tiem - Agriculture Adjustment Administration, National Industrial Recovery Act, National Labor Relations Act, utt. Lai financētu jaunus pasākumus un institūcijas, dibināja Reconstruction Finance Corporation (RFC).

Lai vēsturnieki salīdzina K. Ulmaņa saimniecisko politiku ar "Jaunā darījuma" pasākumiem, tad redzēs, "cik līdzīgas šīs gleznas". Pat daudz kritizētā Kreditbanka ir RFC kopija, bet pāri visam K. Ulmaņa atkārtotais norādījums, ka arī privātuzņēmējiem jāiegūst tautas uzticība, ir Rūzvelta runas San Francisko tulkojums - "Private economic power is... a public trust as well". Un vai neredzam Ņeguma līdzību ar Tennessee Valley Authority (TVA) (The New Encyclopedia Britannica, Vol. 26, 1997, p. 734-37).

Gara kultūra Ulmaņa valdības laikā uzplauka līdzīgi saimnieciskai dzīvei. Vēl šobrīd oponenti uzsveļ, ka autoritārā režīma laikā izglītība un kultūra bija valsts galvenās prioritātes (Diena, 17.VIII99).

Īsumā savelkot, varētu citēt Latvijā pazīstamā kultūras darbinieka V. Hausmaņa teikto - "trīsdesmito gadu otrā pusē latviešu literātūra ir ievērojams sasniegums un rakstniecības krāšņa sakuplojuma laiks" (Kārlim Ulmanim 120, lp. 147-153). Tā tas bijis arī ar teātri. Prof. J. Graudonis norāda uz Draudzīgo Aicinājumu. Tāpat varētu pieminēt pieaugušo Kultūras fonda lomu, Tēvzemes balvu un valsts atbalstus skolām, zinātnei un mākslai. Studentu stipendijas toreiz bija vienreizīgs notikums pasaulē.

Par sasniegumiem 1938./39. g. vēsturnieks prof. E. Andersons raksta: "Latvija plauka un dziedēja."

Bet vislielākā nozīme autoritārās valdības laikā ir nacionālās apziņas, patriotisma, vienības un darba mīlestības izcelšana. To atzina par Latvijas nākotnes, tautas izdzīvošanas un neatkarīgās valsts garantiem.

Pat viņa oponenti to atzīst; Ilgvars Butulis, gan nopolgājot K. Ulmani, raksta (Diena, 17. jūlijs, 1999): "Taču jāatzīst, ka gan K. Ulmanis personiski, gan autoritārā ideoloģijā... dažos gados tā pacēla latviešu tautas nacionālo pašapziņu, kā neviens pirms un pēc trīsdesmitajiem gadiem." Pateicoties tam, trimdinieki nedalījās naidīgās partijās, saglabāja ticību tautas un valsts nākotnei. Svešos apstākļos, cīnoties par savu izdzīvošanu, tie kopa latvisko kultūru un politiski cīnījās arī par savas tautas un valsts nākotni, palīdzot atgūt Latvijai neatkarību. Izkaisīti pa visu pasauli tomēr saglabāja nacionālo identitāti vairākās paaudzēs.

Ja Latvijā valdītu demokrātija, to okupējot, čeka bez šaubām panāktu vienbalsīgu Saeimas lēmumu par Latvijas uzņemšanu Padomju Savienībā. Tad viss būtu noticis formāli likumīgi un vēlāk nevarētu apstrīdēt viltus Saeimas lēmumu. Ulmaņa ārpolitika bija pareiza. Viņš saprata, ka latviešu tautas izdzīvošana un varbūtējās valsts nākotne atkarājas tikai no viena vīra uzskatiem. To apliecina Višinska teiktie vārdi, atstājot pēc okupācijas Latviju: "Kā Staļins teiks, tā būs." Ar to izskaidrojama zemošanās un klanīšanās jau pēc neuzbrukšanas pakta parakstīšanas. Kad es Munteram teicu, ka tauta to atzīst par kaunpilnu rīcību, viņš atbildēja: "Kur izšķīras tautas un valsts likteņi, personīgām lepnumam un stājai jākapitulē." Tomēr gan agrāk, gan šobrīd ir vēsturnieki, kuŗi to nesaprot un ignorē. Pat mans kolēģis prof. Biezais, Ulmaņa cienītājs, ar kuŗu sazinājos līdz viņa nāvei, raksta: "Ulmanis, runādams par "draudzību" ar savas valsts okupantiem, ir nevajadzīgi pazemojis sevi" (Treji Vārti, 1999. g. Nr. 187, lp. 52).

Tomēr cauri visām mokām un ciešanām latviešu tauta izdzīvoja un valsts atguva neatkarību. Krimas tatāru un Volgas vāciešu atliekas ceļo pa Krievijas taigām. Čēcenu likteni mēs zinām. Esmu pārliecināts, ka šodienas apstākļos Ulmanis būtu devis rīkojumu pretoties okupantiem.

Arvien plašākas aprindas to sāk atzīt arī šobrīd Latvijā. "Diena" 1999. g. 17. jūlijā savā pielikumā "Sestdiena", nodaļā ar virsrakstu "XX gasimts - Latvija", publicējusi rakstu par "Seši gadi (1934-1940), kas nenosargāja Latviju, bet pārmainīja un saglabāja nākotni." Mēs šodien zinām, ka "nenosargāja" tamdēļ, lai latviešu tauta izdzīvotu un saglabātu Latviju nākotnei. Bijušais Igaunijas prezidents un okupācijas laika sūtnis Maskavā raksta, ka pretošanās nozīmētu tišu tautas pašnāvību.

Gribu atkārtot, ko par K. Ulmani viņa 120 dzimšanas dienā teikuši Latvijas Zinātņu Akadēmijas bijušais un tagadējais prezidents:

Profesors T. Millers savā referātā norāda, ka katram cilvēkam ir savas kļūdas, tādas bija arī Ulmanim, bet uzsvē, ka Kārļa Ulmaņa "personā un darbībā pozitīvais tālu pārsniedz negatīvo".

Zīmīgus vārdus teic prof. J. Stradiņš: "Kārlis Ulmanis pieder Latvijai, pieder visai latviešu tautai un pieder mūžībai. Kamēr vien pastāvēs jēdziens "Latvija", dzīvos arī šis vārds."

Vairākkārt atkārtotas prof. A. Švābes dzejoļa rindas:

Var punduri tev ešafotu taisīt,

Ja gadu simteņi nāk kurpes raisīt.

Arī Franklinu Rūzveltu gan nosodīja, gan cildināja. Pretinieki pārmeta zināšanu trūkumu un diktatora tieksmes (Opponents ascribed to him... incompetence and dictatorial ambitions). Piekritēji viņu slavēja kā valsts saimniecības glābēju un demokrātijas aizstāvi nevien Amerikā, bet pasaulē (His supporters hailed him as the saviour of his nation's economy and defender of democracy not only in the United States but throughout the World. Encyclopedia Britannica, op. cit. p. 937). Lai gan viņa politiku attiecībā uz Padomju Savienību var nosodīt, tautas atmiņā viņš palicis kā viens no izcilākajiem prezidentiem Amerikā.

Ar šīm rindām neesmu gribējis cildināt autoritārismu. To izmantoja Ulmanis, sekojot Eiropā un Latvijā toreiz pastāvošiem uzskatiem un notikumiem, un šī vēstures posma novērtējums ir dažāds. Latvija var pastāvēt tik kā demokrātiska valsts. Tomēr vārdu "demokrātija" nevar izmantot kā "svēto govi", ar kuŗu daudzkārt grib attaisnot aplamības. To šobrīd dara publicisti un politiķi Latvijā. Šādā nozīmē Saeimā šodien attaisno aplamības, kas diskreditē Latvijas tēlu pasaulē. Līdzīgi rīkojas filmas "Baigā vasara" taisītāji, viltojot vēsturi, gan šoreiz atsaucoties uz mākslinieku tiesībām demokrātijā. Stingru varu, ko šo-

dien prasa tauta, var panākt ar demokrātisku satversmi, kur ievērots varas dališanas princips, kā tas ir Amerikā un Francijā.

1922. g. satversme ir jāpārlabo šī virzienā, jo atkarīgojas kļūdas, kas noveda pie 15. maija apvērsuma. Klausīsimies vēstures soļos. □

Dr. Jānis Labsvīrs

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

BALTĪJAS VALSTU GATAVOŠANĀS UZŅEMŠANAI NATO

NATO'S NATIONS Special Issue, Mönch Publishing group, The Netherlands, 1999, 96 pg.

Pagājušā gada beigās ir beidzot iznācis speciālizdevums angļu valodā, kuŗā ir sakopoti ievērojami personu raksti par visu 3 Baltijas valstu gatavošanos uzņemšanai NATO ar apakšvirsrakstu: "Getting Ready for NATO: The Baltic States". Galvenais redaktors Manfreds Sadlovskis Bonnā, Vācijā, par Latvijai veltītās daļas sakopšanu ir izteicis pateicību Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas darbiniecei Inesei Stepitei. No žurnāla speciālizdevuma 21,435 eksemplāriem Latvija ir iegādājusies reprezentācijas vajadzībām 1,500, un ierobežots skaits ir nodots Latvijas vēstniecību rīcībā izdališanai ieinteresētām personām. Greznais izdevums noder kā rokas grāmata visiem, kas aktīvi palīdz Baltijas valstu iekļūšanai NATO. Tas dod arī retu iespēju tuvāk salīdzināt atsevišķu Baltijas valstu militārpolitisko sagatavotību šo jau diezgan ilgi iecerēto mērķi īstenot. Ir plaši izklāstīti panākumi virzībā uz NATO, bet sniegto informāciju rūpīgāk pārlasot un salīdzinot, atklājas arī dažas ēnas puses, kuŗu novēršanai ir vēl krietni jāpiestrādā.

Speciālizdevumam ir 4 daļas. Pirmajā ir Baltijas valstu prezidentu un prominentu ārvalstu ekspertu raksti savās speciālitātēs par Baltijas valstīm. Nākamās 3 daļas ir veltītas pašu Baltijas valstu militārpolitisko vadoņu rakstiem, katrai nācijai atsevišķi, apmēram, tādā pašā kārtībā, sākot ar Igauniju, tad Latviju un beidzot ar Lietuvu. Tā Latvijas nodaļā ministru prezidents Andris Šķēle raksta par Latvijas atgriešanos Eiropā, tam seko lapa ar Latvijas vēstures kopsavilkumu. Ārlietu ministrs Indulis Bērziņš apraksta Latvijas piederību NATO kā labu nevien Latvijai, bet arī pašai NATO. Aizsardzības ministrs Ģirts Valdis Kristovskis iesaka, kā virzīties uz NATO integrāciju. Tam seko lapa ar pamatfaktiem par Latvijas Nacionālajiem bruņotiem spēkiem un finanču ministrs Edmunds Krastiņš analizē kā Latvijas tirdzniecības daļa ar Eiropas savienību ir pieaugusi uz 59%. Pašā garākajā rakstā Nacionālo bruņoto spēku komandieris plkv. Raimonds Graube stāsta par Latvijas bruņotiem spēkiem šodien. Robežsardzes priekšnieks ģen. Dāboliņš paskaidro, ka robežsargi ir apbruņota civilistu iestāde un Nacionālo bruņoto spēku stāba priekšnieks plkv. Gundars Ābols izskaidro, kā Latvija atbilst NATO vajadzībām. Tam seko tūrisma veicināšanas apskats par Latvijas zemi, dabu un kultūru.

Kopsavilkumā var secināt, ka visas Baltijas valstis ir sekmīgas virzībā uz NATO. Politiskā salīdzinājumā ir grūti pateikt, kuŗa no Baltijas valstīm būtu izcilāka kā pārējās, jo katrai ir bijuši savi panākumi un arī savas problēmas. Tomēr nopietni iedziļinoties militārā situācijā, kā tās ekspertam ir jāatzīst, ka Igaunija un it sevišķi Lietuva ir aizsteigusies mums priekšā, atskaitot vienīgi Jūras spēkus. Galvenais cēlonis iepakaļpalikšanai ir bijis ievērojami mazākais budžets aizsardzībai. Kur lietuviešu un igauņu eksperti, galvenokārt, apraksta, kas viņiem jau ir, mums ir bieži jāapmierinās ar nākotnes plānu izklāstīšanu. Vismaz ir labi, ka mums šādi viengadīgi, četrgadīgi un ilgtermiņa divpadsmitgadīgi plāni tagad ir, kaut jaunāko notikumu

rezultātā tie būs atkal jāmaina. Pēc speciālizdevuma publikācijas, NATO ir nākusi ar 63 jaunu norādījumu izpildes pieprasījumu līdz 2006. gadam, kas neietilpst līdzšinējos plānos. Pašreiz Latvijas totālās aizsardzības gatavību samazina arī līdzšinējā nespēja tajā integrēt krīzes gadījumā Robežsardzi, kā tas ir sekmīgi izdarīts Igaunijā un Lietuvā. Tā tad ir vēl daudz kas veicams, lai NATO durvis Latvijai atvērtos.

Recenziju nobeidzot, dažos vārdos jāpiemin tehniskā apdare. Uz laba papīra krāsās tā ir tiešām iespaidīga. Drusku tomēr traucē tas, ka ir trūcis stingrs korektors, it sevišķi perfekts angļu valodas pratējs. Tā militāram lietpratējam ir jābūt jābūt, lasot, ka no ieroču stobriem šauj ārā "dzīvības" (life), ne dzīvu (live) uguni. Latvijas Zemessardzes komandieris ir plkv. Kononovs, ne "pltn. Konavovs". Dažas vēl smagākas atrastās kļūdas ir izlabotas pieliktajā iespaidīgā labojuma lapīnā, bet ne gluži visas. Šie sīkie trūkumi tomēr tikpat kā nemazina šī kapitāldarba lielo vērtību. Lasisim to paši un pēc tam dosim ieskatam citiem, jo apgrozībā nav pietiekošs skaits eksemplāru, lai katrai ieinteresētai personai iznāktu savs. □

Vilmārs Kukainis,
Atv. rez. brig. ģen

VANADZĒNU VASARA BŪS SPRAIGA UN INTERESANTA

Konkurss

Šis gads solās būt interesants un aizraujošs mūsu jaunajai maiņai - vanadzēniem. Vēl vecgada nogalē oficiāli izsludinājām Alberta Raidoņa fonda atbalstīto vēstures rakstu darbu konkursu ar nosaukumu "Stūru stūriem tēvu zeme", kas noslēgsies Latvijas valsts proklamēšanas dienas priekšvakarā. Par mūsu jaunatnes pieaugošo interesi uzziņāt Latvijas valsts likteņgaitas, liecina pērnā gada konkurss, kuŗa žūrija par labiem un izciliem atzina 15 jauniešu rakstu darbus. Vecāko paaudzi ļoti iepriecina jauniešu attieksme pret mūsu pagātņi un viņu lielā vēlēšanās būt ritdienas veidotāju pulkā.

Līdz ar pavasara atnākšanu sākam citīgi gatavoties plānotajiem pasākumiem vanadzēnu saimes dzīvē. Kā jau katru gadu, ar ilgošanos tiek gaidīti visas organizācijas mēroga sarīkojumi. Tajos var cerēt sastapt vecos draugus un iepazīt jaunus.

Salidojums

Pirmais lielais šīs vasaras saiets notiks jūnijā, Vittrupē, Limbažu rajonā. Ķirbižu skolā uz vanadzēnu 2. salidojumu pulcēsies zēni un meitenes no visas Latvijas. Šī lielā pasākuma vadības groži uzticēti Limbažu rajona vanadzēnu vadītājai Aigai Krauklei. Salidojuma sporta programmā iekļautas sacensības dažādās disciplīnās. Otrajā dienā bērni piedalīsies dažādās viktorīnās un konkursos, rādot savas zināšanas un erudīciju. Trešajā dienā vanadzēnu vienības rādis sagatavotos māsklinieciskās pašdarbības priekšnesumus un piedalīsies pašu rīkotā ballē.

Nometnes

Vanadzēnu aptaujā esam noskaidrojuši, ka bērni "pilnai laimei" grib piedalīties arī nu jau tradicionālās darba un atpūtas nometnēs mūsu saimniecībā "Apneros", Drabešu pagastā. Pērn tur 2 nometnēs dzīvoja vairāk nekā 200 bērnu. Ja saņemsim gaidīto atbalstu, labprāt rīkosim vēl vairāk nometņu vēl lielākam dalībnieku skaitam. "Apneru" apciemojuma reizē DV priekšnieks Varimants Plūdons atzinīgi novērtēja mūsu veikumu šīs saimniecības atjaunošanā, gan to, ka te mācam darbā, nodarbinām sportā un citās aizraujošās nodarbībās vanagu jauno audzi. Mēs ļoti ceram, ka DV priekšnieka atzinumam būs nepiecieša-

mais DV nodaļu un apvienību atbalsts, atradīsies atsaucīgs sirdis.

Šogad dzīves apstākļi "Apneru" nometnēs būs ievērojami labāki. Par to sakām lielu paldies Ainaī Selgai Toronto. Viņa mums atsūtīja vairākas teltis, gultas veļu, balvas sporta sacensību uzvarētājiem. Vairākas teltis uzdāvināja DV Ziemeļkalifornijas apvienība, par ko īpašs paldies Daumantam Vikam. Tūkstoš ziedru kronas vanadzēnu vajadzībām ziedoja DV Stokholmas nodaļa, bet Edmontonas latviešu latviešu biedrības "Imanta" priekšnieks Zigurds Skribis atsūtījis ziņu, ka "Imanta" nometņu sporta inventāra iegādei atvēlējusi Kan. \$ 600.-. Vismīļākais paldies šiem vanadzēnu atbalstītājiem! Trūcīgāko bērnu ēdināšanu nometnēs apmaksāsim no Zigurda Akota testamentārā novēlējuma. Taču vajadzību ir daudz, daudz lielākas par mūsu iespējām. Tāpēc mēs ļoti gaidām atbalstu arī no citiem tautiešiem, DV nodaļām un apvienībām.

Šogad mēs aicinām uz Apneriem atbraukt nevienos vanagus un vanadzēns, kas vasarā viesosies Latvijā, bet arī viņu bērnus, un jo īpaši - mazbērnus. Šovasar katra nometne ilgs 12 dienas. Pirmos vanadzēnus gaidīsim Apneros 1. jūlijā.

Nometnēm atbalstu cenšas sniegt arī mūsu nodaļu vanagi. Smiltenes nod. vad. J. Akmentiņš aprūpēja gultas, matračus, segas, krēslus. Talsu nod. vad. sagādāja bērniem metāla šķēpu. Pulvertorņa nodaļas biedri, savukārt, jau aprīlī devās talkā veidot Apneros sporta laukumu.

Šogad 5. un 6. augustā Apneros notiks NDV 4. sporta spēles. Tajās nodaļu komandu sastāvos cinīsies arī vanadzēni.

Siltajos saules staros atvērušies sniegpulkstēniņu zvaniņi, uzplaukušas vizbuliņu zilās galviņas. Pavasaris ienāk vanadzēnu sirdīs un prātos. Taču vēl čaklā darbā jāaizvada pēdējie mācību mēneši. Un tad lai vanadzēnu vasara sniedz jautrību un nebijušus piedzīvojumus zēniem un meitenēm visā Latvijā. □

Mārīte Ellere,

NDV vanadzēnu vadītāja

ATBALSTS LATVIJAS LATVIEŠU JAUNATNEI

Alberta Raidoņa balvas skolēniem

Noslēdzies gadskārtējais NDV rīkotais jaunatnes sacerējumu konkurss par latviešu valodas, vēstures un latviešu kaŗavīru ciņas tematiku. Pavasari NDV organizācija vērsās pie vairāk nekā 500 Latvijas vidusskolu un ģimnaziņu direktoriem, lūdzot viņus aicināt un mudināt jauniešus iedziļināties mūsu valodas un vēstures jautājumos un savas atziņas izklāstīt rakstu darbos. Šim aicinājumam atsaucās daudzu skolu audzēkņi dažādos Latvijas novados.

Pati pirmā savu darbu par Talsu dzejnieces Maijas Laukmanes dzeju žūrijas komisijai atsūtīja Pastendes skolas vanadzēne Zanda Āze. Viņas sacerējums bija rūpīgi izstrādāts un to publicējam mūsu žurnāla 48. numurā. Visi konkursa dalībnieki stingri ievēroja darbu iesniegšanai noteikto gala termiņu - mūsu valsts proklamēšanas gadskārtu.

Pērn, kad pēc Čikāgas latviešu sabiedriskā darbinieka un publicista Alberta Raidoņa ierosmes pirmoreiz rīkojām šādu konkursu, visvairāk un visveiksmīgāk piedalījās Bauskas 1. vidusskolas audzēkņi. Kad žūrijas komisijas locekļi iepazīs ar šogad iesūtītajiem sacerējumiem, izrādīsies, ka baušķenieki arī šai sacensībā pratuši nosargāt savas vadības pozīcijas. Jā, ko tu gudram padarīsi... Vērtējot atzinīgi šīs skolas jauniešu darbus, jāatdod pienācīgs gods Bauskas 1. vidusskolas direktorei A. Rudzītei, kā arī latviešu valodas un vēstures skolotājiem par skolēnos ie-

audzināto patriotismu un viņiem sniegtajām plašajām zināšanām.

Par šī gada konkursa uzvarētāju atzīts Bauskas 1. vidusskolas 10.b klases audzēknis **Māris Alekšūns**. Viņa darbs "Latviešu valoda laiku griežos" izpelnījies 1. prēmiju - Ls 100.-.

Otro vietu un Ls 75.- prēmiju izpelnījušies Skrudas 1. vidusskolas audzēkne **Jana Altenberga** ar apjomīgu un nopietnu pētījumu "senās latviešu rotas".

Trešo vietu un Ls 50.- prēmiju ieguvusi Bauskas 1. vidusskolas 12. klases skolniece **Dace Vilciņa** ar apjomīgu un nopietnu pētījumu "Senās latviešu rotas".

Nemot vērā, ka šogad konkursam iesūtīts daudz patiešām labu rakstu darbu, Žūrijas komisija nolēma piešķirt 3 veicināšanas prēmijas - katru Ls 25.- apmērā. Šīs balvas piešķir Dobeles pilsētas ģimnāzijas audzēknim **Raivim Vansovičam** par darbu "Mans vectēvs", Rūjienas vidusskolas skolēnam **Mārtiņam Čakuram** par viņa novadniekiem veltīto pētījumu "Savu zemi mīlēdami..." un Rīgas 6. vidusskolas audzēknei **Sandai Zelonkai**. Viņas darbs "Vai uzkāpsim stikla kalnā?" veltīts Latvijas bibliotēku vēsturei un iecerēm šai nozarē.

Ar NDV Atzinības rakstiem un grāmatu balvām novērtēti jau pieminētais **Zandas Āzes** (Pastende) sacerējums, kā arī **Annas Dubultes** un **Zandas Zubovas** (abas Bauska), **Baibas Miķelsones** (Rūjiena) un **Mārtiņa Bērziņa** (Rūjiena) iesūtītie darbi.

Nacionāli Daugavas vanagi un Alberta Raidoņa fonds pateicas visiem konkursa dalībniekiem un viņu skolotājiem par aktīvo līdzdalību rakstu darbu sacensībā. Latviešu valoda un īpaši mūsu vēsture arī nākamgad būs šī konkursa galvenie temati. □

Aleksandrs Kalvāns,
žūrijas komisijas priekšsēdis
* * *

3x3 LATVIJAS KATOĻU SVĒTVIETĀ - AGLONĀ

Mums nepieciešama to cilvēku sabiedrība, pieredze un uzmundrinājums, kas dara mums labu. Mums nepieciešami dzīvīgi cilvēki, ar kuriem tiekamies regulāri; draugi, lai savstarpēji uzlādētos, lai apmainītos domām, lai dzīvotu! Ja būsit kopā ar mums Aglonā, jūs par to pārliecināsimies paši, iepazīsiet mūsu novadu, varbūt arī iemīlēsiet Latgali. Nometnē laiks būs piesātināts dažādām nodarbībām. Par ievirzēm jau rakstīju iepriekš. Dažas vēl pieminot - būs politika, ģimeņu seminārs, literatūra, Latgales virtuve, žurnālistika, ētika-filozofija, vides mācība, kultūras vēsture, sakrālā māksla, keramika, kokapstrāde, klūdziņu un meldru pišana, folkloras dejas, ādas apstrāde, floristika u. c. Protams, būs dažādas nodarbības bērniem. Šeit mazliet plašāk par ārpus ieviržu nodarbībām. Pirmajā dienā - nometnes atklāšana, dievkalpojums Aglonas bazilikā, kā arī bazilikas ķeģa garīgās mūzikas koncerta noklausīšanās. Vakarā visi sadziedāsimies ar Preiļu pagasta folkloras kopu "Leiči".

Pirmdienas kopreferātā iepazīsimies ar Preiļu novadu, kurā atrodas Latviešu katoļu garīgais centrs un galvenā svētvieta - Aglona. Preiļu novads ir Silajāņu keramikas šūpulis, no ķeģa cēlušies slavenie Latgales keramiķi - **Andrējs Paulāns**, **Polikarps Černavskis**, **Staņislavs Vilcāns**, **Antons Ušpelis** u. c. Vislielākā Preiļu novada bagātība ir daudzie čaklie gudrie cilvēki, ķeģi cēlušies no šī novada. Vakara programmā iepazīsimies, kādi mēs esam, kādas ir mūsu intereses, ar ko nodarbojamies brīvajā laikā. To izdarīt palīdzēs mūsu novada bērnu folkloras kopa "Ceiruleits" no Līvāniem. Dejosim un iesim rotaļās kopā ar viņiem. Otrdienas kopreferātā iepazīsimies ar Aglonas pagasta vēsturi, ar archeoloģijas, mākslas, arhitektūras

pieminekļiem, ar skaisto dabu, ar visu to, kas saistās ar Aglonu. Vakarā būs "Krustaceļa" iziešana Aglonas bazilikas dārzā, tas būs gaismas brīdis mūsu dvēselēm.

Trešdiena ir Annas diena. Sveiksim visas nometnē esošās Annas un arī saimnieces, jo šī diena, pēc latviešu svētku tradīcijām, ir saimnieču diena. Kopreferātā uzzināsim daudz ko par svētku tradīcijām Latgalē. Vakarā notiks vakarēšana ar saimnieku - pašu agloniešu kultūras programma.

Ceturtdiena - ekskursiju diena. Kopreferātā runāsim par Preiļu novada ezeriem - Aglonas un Rušonas pagastos to visvairāk, pavisam 43! Ekskursijas varēsime izvēlēties: Preiļus, kur varēsime apskatīt mūsu novada keramiķa Polikarpa Černavskā māju - mūzeju, Preiļu katoļu baznīcu, ūdensdzirnavas, pilsētas parku ar "Mīlestības kalnu", "Ievas un Ādama salu", Preiļu pili, muižas kapliņu u. c. Varēsime doties arī uz Jaunaglonas novadpētniecības mūzeju, Kampeņas dzirnavām, Rušonas katoļu baznīcu (1816), Bērzgales katoļu baznīcu, kas celta no koka uc. Doties varēsime arī uz Riebiņu pagastu. Tur apskatīsim arhitektūras pieminekļus - katoļu un pareizticīgo baznīcas, muižas pili (16.-17. g.s.) un parku. Riebiņos ir zirgautzētava, ķeģa piedāvā izjādes ar zirgiem. Ceturtdiena būs arī sporta diena - varēsime ar ģimenēm piedalīties sporta sacensībās. Vakara programmā tikšanās ar Dailes teātra aktieriem - mūsu novadniekiem - **Akvelinu Livmani**, **Arti Robežnieku**, **Bērtuli Piziču**, **Jāni Streiču**. Pēc tam - spoku nakts, ķeģa gaidāmi daudzi pārsteigumi.

Piektdienas kopreferātā tiksimies ar Latgales "Pūdnīku" studijas vadītāju **Pēteri Ušpeli**, kas pastāstīs mums par Latgales keramikas vēsturi. Pēcpusdienā visi dosimies uz **J. Raiņa Literatūras un vēstures mūzeja filiāli "Jasmuiža"**, ķeģu 1883.-1891. gados nomāja Raiņa tēvs - **Krišjānis Pliekšāns**. Jaunais dzejnieks te dzīvoja ģimnāzijas un studiju pirmo gadu brīvlaikos. Šajā apkārtnē dzejnieks "atrada" pseudonīmu **Rainis**. Pagājušā gadā šeit atklājam arī keramiķa **Andreja Paulāna** cepli, kur varēsime vērot ķeģa apdedzināšanu un izpēšanu no ķeģa un tikties ar Latgales keramiķiem. Turpat brīvdabas estrādē noskatīsimies **Elinas Zālites** komēdiju "Bistamais vecums", Līvānu drāmas kopas izpildījumā. Lustīgi danči un rotaļas būs kopā ar Riebiņu pagasta folkloras kopu "Jumaleņa".

Sestdienas sākies ar kopreferātu "Preiļu novada izcilākie cilvēki". Ceru, ka nometnē būsime daudz paveikuši. Par to liecinās mūsu veidotās izstādes, jo šī būs izstāžu diena. Vakarā koncertēsime un uzstāsimies paši. Danči būs līdz pirmajiem gaiļiem kopā ar mūsu novada populāro kapellu "Jūlijs", jo tas taču būs pēdējais vakars.

Svētdiena - skumja diena, šķiršanās brīdis vienmēr ir skumjš. Lai apkopotu visus nometnes labos nodomus un uzzinātu par varbūt ko neizdevušos, aicināsim visus uz "Preses konferenci", pēc ķeģas sekos nometnes noslēgums.

Kaut kas paliek nepateikts - katru vakaru nometnē būs vakara viesis. Kas tie būs, tas lai paliek noslēpums. To jūs varēsiet uzzināt tikai tad, ja būsiet kopā ar mums Aglonas 3x3 nometnē no 23.-30. jūlijam.

Uz tikšanos Aglonā! □

Elvira Brovacka,
3x3 2000 Aglonā vadītāja

* Ārzemju dalībniekus lūdzam pieteikties nekavējoties, rakstot **A. Rupertam**, 2141 Brunsink Dr. N.E., Grand Rapids, MI 49503-2126, USA; tel. 616-456-8023; fakss 616-456-5963, e-pasts līga3x3@iserv.net. Austrālijā: **Arnis Sikсна**, 4 Marmindie St., Chapel Hill, Q 4069, Australia., tel. 61-7-3378-0319. E-pasts <m.siksna@mailbox.uq.edu.au> Dalības maksa US 175.- vienai personai, bet ne vairāk kā US \$ 450.- kodolģimenei (2 paaudzēs).

VALDĪBA LIKVIDĒ SAULESDĀRZU

Ši gada sākumā Latvijas sabiedrību satrauca ziņa, ka tiek likvidēts Jauno dabas draugu centrs "Saulesdārzs", Izglītības ministrijas ipašums kopš 1913. gada. Parkā atradies saules pulkstenis un tādēļ tas ieguvis tagadējo nosaukumu - Saulesdārzs. Kopš tā laika parkā vienmēr ir notikuši vērienīgi pasākumi bērniem. Kā piemērs tam ir 1924. g. rīkotie Rīgas apriņķa pamatskolu dziesmu un vingrošanas svētki 15. jūnijā. Svētkos piedalījās 76 pamatskolas ar 3500 bērniem. 1936. g. notika mazpulku mītnes atklāšana. Dažādos pasākumos piedalījās daudzi ievērojami cilvēki un mūsu valsts labākie mākslinieki. Trīsdesmitajos gados pie mazpulkiem viesojās valsts prezidents Kārlis Ulmanis. Pat padomju laikos šeit notika interesanti pasākumi un darbojās Centrālā jauno naturālistu stacija. Pēc mūsu valsts neatkarības atgūšanas daudzveidīgu darbību izvērsa Jauno dabas draugu centrs "Saulesdārzs". Centra ietvaros darbojās apmācību kursi un semināri skolotājiem, notika dažādas izstādes, konkursi, skates, nometnes skolēniem. Centrā mājvietu bija atradušas sabiedriskās organizācijas - Latvijas mazpulki, Bioniskās mākslas centrs, sīkdzīvnieku audzētāju biedrība "Trusis" u. c. Enerģiskā direktora Guntara Kalanepa vadībā bija apgūta jauna siltumnicu kultūru audzēšanas tehnoloģija, kas būtiski palielināja ieņēmumus no saimnieciskās darbības un palīdzēja pamazām likvidēt iepriekšējo direktoru un Izglītības ministrijas nolaidības dēļ radītos parādus. Bērni siltumnicās mācījās kopt augus, priecājās par iegūto ražu, un varam iedomāties, cik sāpīgi viņiem bija, kad jau no 1. marta aizliedza apkurināt siltumnicas, kuŗās jau zaļoja dažādi stādi un dārzeni. Tas viss aizgāja bojā. Kā tagad bērniem var pierādīt viņu darba vajadzību un vērtību? Siltumnicās auga arī vērtīgi siltzemju augi. Vērtīgākos dārza darbinieki nodeva Rīgas Nacionālajam zoodārzam. Bagātīgo bibliotēku dārza darbinieks J. Bergmanis nodevis dažādām izglītības iestādēm. Ar 3. aprīli atlaisti visi darbinieki, kuŗi ir ļoti sarūgtināti, jo ilgus gadus nav bijusi neviena Izglītības ministrijas pārbaude un lēmums par Jauno dabas draugu centru "Saulesdārzs" pieņemts negaidot. Jautājums Ministru kabinetā izskatīts 5 minūšu laikā, nepieaicinot pat centra direktoru.

Analizējot pašreizējo situāciju, liekas, ka galveno lomu šeit spēlē iespējamais nomas līgums ar firmu "Skonto-Ķeizarmežs", kas tur ir paredzējusi celt 11 kotedžas atpūtas bazei, sporta halli un tirdzniecības centru. Šī firma ir jau iegādājusies daļu no dārza teritorijas. Tā kā kotedžas paredzēts būvēt dārza daļā pie Ķīšežera, tad iedzīvotājiem plašā teritorijā nebūs pieeja ezeram. Pašlaik šķiet, ka apdraudēts ir senais parks un vecās, bijušās Grāves muižas koka ēkas, arhitektūras pieminekļi. Bijusi Grāves muiža, uz kuŗas bāzes ir izveidojies "Saulesdārzs", redzama jau uz 1600-tā gada kartēm un ir pēdējā no daudzajām muižām tagadējā Mežaparka teritorijā, kuŗa vēl ir saglabājusies. Senajā parkā daudz ozolu, kļavu, kopā 46 introducētu koku un krūmu sugas, šeit mājā daudz putnu sugu. Parkā ir izveidojies savdabīgs, veselībai labvēlīgs klimats, ko veido šeit esošie ozoli.

Tā ar Izglītības ministrijas un valdības svētību, komerciālu aprēķinu dēļ, ir likvidēts Latvijā un Rīgā vienīgais oficiālais Jauno dabas draugu centrs, kur bērniem bija iespēja iepazīties ar dabas daudzveidību, pašiem audzēt dažādus augus un kopt dzīvniekus, interesanti un vērtīgi pavadīt brīvo laiku svaigā gaisā. Izglītības ministrija ar savu tagadējo darbību ir liegusi pilsētas bērniem tuvību ar dabu, pirmās iemaņas dārkopībā, dabas aizsardzībā un vērtīgā brīvā laika izmantošanā. Neviens cilvēks nevar iemācīties cienīt apkārtējo vidi tikai ar interneta palīdzību,

bet Izglītības ministriju tas neinteresē - vēstures mācīšana un dabas aizsardzība nav šīs iestādes darbinieku interešu lokā. Pēdējā laikā tiek chaotiski pieņemti un atcelti dažādi rīkojumi, aizmirstot galveno - bērnu. □

Saulcerīte Neilande,
Mežaparkā

PAR LATVIJAS PILSONU JAUTĀJUMIEM

Sakarā ar to, ka ir sastopami gadījumi, kuŗos Latvijas pilsoņi, kas vienlaikus ir arī Kanadas pilsoņi, saviem ceļojumiem uz Latviju pieprasa Latvijas ieceļošanas vizas Kanadas ceļošanas dokumentos, informēju Jūs, ka saskaņā ar Latvijas Republikas pastāvošo likumdošanu LR vēstniecība Kanadā šīm personu lokam vizas neizsniegs.

Šāda vēstniecības rīcība ir pamatota ar Saeimā 1994. g. 22. jūlijā pieņemtā *Pilsonības likuma* 9. panta *Dubultā pilsonība* 2. punktu, "Ja Latvijas pilsoni saskaņā ar ārvalsts likumiem var vienlaikus uzskatīt arī par attiecīgās ārvalsts pilsoni (pavalstnieku), tiesībattiecībās ar Latvijas Republiku viņš uzskatāms vienīgi par Latvijas pilsoni."

Latvijas pilsoņi, kuŗi vienlaicīgi ir arī Kanadas pilsoņi, Latvijas Republikā tiek uzskatīti vienīgi par Latvijas pilsoņiem.

Tātad šiem cilvēkiem tiek izvirzītas tādas pašas prasības ieceļošanai Latvijā, kādas jebkuŗam Latvijas pilsonim, t. i., derīga Latvijas Republikas ceļošanas dokumenta uzrādīšana valsts robežas šķērsošanas vietās.

Latvijas pilsoņa pases saņemšanai iesniedzamo dokumentu saraksts un to noformēšanas prasības, kā arī veidlapas, kuŗas nepieciešams aizpildīt pases pieprasīšanai, ir jāsaņem Latvijas Republikas vēstniecībā Kanadā.

Papildus vēlos Jūs informēt, ka pases saņemšana Kanadas-Latvijas dubultpilsoņiem šobrīd ir nepieciešama, lai ieceļotu un uzturētos Latvijas Republikā, bet tuvā nākotnē bez Latvijas pilsoņa pases varētu būt neiespējams piedalīties Latvijas Saeimas vēlēšanās. Sakarā ar to, ka presē parādījušies materiāli par drīzu jaunu Latvijas Republikas pasu izsniegšanu, informēju, ka līdz jauno pasu ieviešanai izsniegtās pases būs derīgas līdz tajās norādītā derīguma termiņa beigām un saskaņā ar LR vēstniecības Kanadā rīcībā esošajām ziņām netiks obligāti pieprasīta to apmaiņa pret jaunajām.

Noslēgumā vēlos minēt tikai vienu piemēru, kas palīdzēs Jums labāk izprast citu valstu, tai skaitā Kanadas, nostāju līdzīgā gadījumā.

Piemēram: ja Latvijas pilsonis, kuŗš vienlaikus ir arī Kanadas pilsonis, ar Latvijas pilsoņa pasi dosies uz Kanadas vēstniecību Rīgā, lai lūgtu ieceļošanas vīzu Kanadā, viņam Kanadas imigrācijas ierēdņi noteikti atteiks vīzas izsniegšanu, pamatojoties uz to, ka Kanadas vēstniecība neizsniedz vīzas saviem pilsoņiem, bet tie ceļo uz Kanadu ar derīgām Kanadas pasēm.

Ar šo piemēru es vēlējos parādīt, ka tā ir starptautiski pieņemta prakse, ka valsts, kuŗā vēlas ieceļot konkrētais cilvēks, neizsniegs viņam citas valsts ceļošanas dokumentā vīzu, ja viņš būs šis valsts pilsonis.

Ja Jūs vēlaties iepazīties ar Kanadas ieteikumiem personai, kuŗai ir divu vai vairāku valstu pilsonība, Jūs varat atrast informāciju Kanadas pilsonības un imigrācijas dienesta (*Citizenship and Immigration Canada*) datortikla lappusē *Dual Citizenship*, norādot sekojošu adresi:

http://cicnet.ci.gc.ca/english/citizen/dualci_e.html

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā lūdzu sazināties ar LR vēstniecību Kanadā pa tālruni vai rakstiski. □

Valts Vītums,
LR vēstniecības Kanadā Otrais sekretārs

* LR vēstniecības Kanadā adrese(jaunā):
280 Albert Street, Suite 300, Ottawa, ON, Canada K1P 5G8; tālrunis 613-238-6014, fakss 613-238-7044.

BALTIEŠU FILMU FESTIVĀLS OTAVĀ UN VANKUVERĀ

Baltiešu filmu festivāls Otavā sakrita ar nozīmīgiem mirkļiem, Baltijas valstu dzīvē: Latvijai tā bija *de jure* atzīšanas diena 26. janvārī, Lietuvai un Igaunijai neatkarības dienām februārī. Kaut arī Otavas skatītājiem ir bijusi iespēja iepazīties ar Latvijas filmām jau agrāk, šis bija pirmais Baltiešu Filmu festivāls, kas jeb kad ir noticis Kanadā. Tas tapa, sadarbojoties Kanadas Filmu institūtam, Kanadas Nacionālajiem Arhīviem, Latvijas un Lietuvas vēstniecībām, Igaunijas Goda konsulātam Toronto un vietējām latviešu, lietuviešu un igauņu kopienām. Kanadas Filmu Institūts uzskata, ka pēdējo 10 gadu laikā ir radītas daudz interesantu filmu, kuŗām ir bijuši ievērojami panākumi pasaulē un kuŗas ir izvēlētas un izrādītas vairākos starptautiskos festivālos. Tas bija arī kritērijs filmu atlasē šim festivalam.

Festivāla atklāšanā baltiešus uzrunāja un sveica Betty Kidd, Vizuālo un skaņu archīvu direktore (National Archives of Canada), Latvijas vēstnieks Kanadā Jānis Lūsis un Otavas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis Andris Ķesteris. Skatītāju vidū bija gan Kanadas Ārlietu ministrijas un CIDA's, gan diplomātiskā korpusa pārstāvji, gan plaši pārstāvēta vietējā sabiedrība.

Atklāšanas vakarā varēja skatīt Lailas Pakalniņas filmu *Kurpe* un Aivara Freimaņa filmu *Ligzda*. No lietuviešu filmām - *Three Days* un *Corridor*, bet igauņu - *Georgica*, *Aida* un plašu animācijas filmu klāstu. Vairums šo filmu neatspoguļoja dzīvi Baltijas valstīs, bet bija spilgts nekomerciālās mākslas paraugs. Kanadas Filmu institūta organizēto izrāžu regulārie apmeklētāji izteicās ļoti atzinīgi. Martā triju Baltijas valstu filmas varēja skatīt Vankuverā un tās apkārtnē dzīvojošie interesenti.

Pateicoties Andrim Ķesterim, kas bija šīs idejas iniciators, šo festivālu izdevās noorganizēt un izvest tik labi. Pateicība arī LNAK, kas atbalstīja šo pasākumu finansiāli.

Tas bija labs pamats kultūras sakaru turpināšanai un stiprināšanai. Cerībā, ka interese un atbalsts pieaugs un festivāli izdosies arvien interesantāki, gaidīsim nākamo Baltiešu filmu festivālu Kanadā. □

Zane Petre

LATVIEŠU PARLAMENTĀRIEŠU DELEGĀCIJA OTAVĀ

Aprīļa sākumā Otavā apmaiņas vizītē viesojās Latvijas parlamentāriešu delegācija ar Saeimas priekšsēdētāju Jāni Straumi priekšgalā. Viņš nāk no apvienības Tēvzemei un Brīvībai/LNNK. Kādu laiku 1998. g. bijis tās frakcijas priekšsēdētājs. Pēc profesijas ārsts - terapeits. Saeimā vadījis Budžeta un finanču (nodokļu), kā arī Eiropas lietu komisijas. Delegācijā vēl bija patreizējais Saeimas Eiropas lietu komisijas vadītājs Edvins Inkēns, Latvijas Ceļš, Jaunās Partijas frakcijas vadītāja Silvija Dreimane, agrākā Izglītības un zinātnes ministre Golde un citi.

Tālajiem ciemiņiem īpašu iepazīšanās un domu izmaiņas vakaru 6. aprīlī, Ev.-lut. Miera draudzes telpās, bija sarīkojusi Otavas latviešu biedrība. Tajā bija ieradušies ap 50 otaviešu. Sarīkojumu atklāja biedrības priekšnieks Andris Ķesteris. Ar ciemiņiem pulcējošos iepazīstināja Latvijas vēstnieks Kanadā Jānis Lūsis.

Foto uzņēmumā no kreisās: Betty Kidd, Vizuālo un skaņu archīvu direktore (National Archives of Canada), V. E. Jānis Lūsis, Latvijas Republikas vēstnieks Kanadā, Andris Ķesteris, Otavas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis, V. E. Rimantas Šidlauskas, Lietuvas Republikas vēstnieks Kanadā un Tonu Onu, Otavas igauņu kopienas pārstāvis.

Uzzinājām, ka delegācija tikusies ar Kanadas parlamenta abu palātu spikeriem, ar aizsardzības ministrijas pārstāvjiem, kā arī ar ārlietu ministra sekretāru. Īpaši pārrunātas attiecības ar Krieviju. Kanadas ieteikumi izrādījušies interesanti.

Īsu uzrunu teica J. Straume. Vizītes sākumā delegācija tikusies arī ar latviešiem Toronto. Runājot ar Kanadas politiķiem Otavā, konstatējis, ka kanadieši ļoti izprotot Latvijas stāvokli. Viss virzoties uz priekšu labi. Viņš teica īpašu paldies Kanadas latviešiem par līdz šim paveikto Latvijas labad. Politiskais klimats Otavā izrādījies silts. Latvijā politiķu starpā esot lielas domstarpības. Atklāti daži skandāli, ar kuŗiem viņi neesot sevišķi atpalikuši no Eiropas prakses. Eiropas Savienības jautājumā esot daudz pozitīva, bet arī šis un tas negatīvs. Tautā daudzi domājot, ka it kā mainīšoties galvas pilsētas, kas gan tā nebūšot. Nopietns solis būšot iestāšanās NATO. Izstrādātais darbības plāns esot Baltijas vienotības paraugs. Visas 3 Baltijas valstis esot vienotas ceļā uz NATO. Lielu problēmu izraisot attiecības ar Krieviju. Kādas tās isteni veidošoties šodien vēl nevarot pateikt. Esot gan mazs gaismas stariņš uz labākām attiecībām, jo sankciju likums pret Latviju 3. lasījumā Dumā neesot pieņemts.

A. Ķesteris aicināja otaviešus iztaujāt ciemiņus ar āķīgiem jautājumiem - jo āķīgākiem, jo labāk. Būtībā āķīgu jautājumu nebija. Vairums to bija jau agrāk iztirzāto jautājumu atkārtojumi, kas bieži iztirzāti presē, bet nu tika jau-

tāti parlamentāriešiem tieši. Gods, kas gods - tie visi saņēma lietišķas atbildes.

Br. Innus vēlējās plašāk uzzināt par Latvijas vēstures mācīšanu Latvijas skolās. Agrākā Izglītības ministre Golde aizrādīja, ka patlaban vēl Latvijas vēsturi mācot vispārējās vēstures kursā. Šajā jautājumā esot notikušas plašas pārrunas un viņa esot pārliecināta, ka Latvijas vēsturi drīz mācīšot kā atsevišķu priekšmetu. Skolotāji jautājumā esot pozitīvi. Kā trūkumu viņa minēja faktu, ka jaunajos latviešos neesot motivācijas izvēlēties pedagogiju kā savu profesiju. Valsts mācību standartus apstiprinot Ministru kabinets. Vēsturi pamatskolās sākot mācīt ar 4. klasi.

P. Brauns vēlējās plašāku informāciju par Balto grāmatu. Atbildē uzzinājām, ka tā iznākusi tikai 2000 eksemplāros. Esot gan angļiskais izdevums. Patlaban tiekot veikti krieviskais. DV Kanadā esot nosūtīti 400 ekšs..

L. Sipoliņu nodarbināja bankrotējušo Latvijas banku jautājums. Protams, te sevišķi skaidras atbildes nebija, jo šīs lietas arvien vēl kārtojās. Vispārējā atziņa bija, ka lietas tomēr izkārtosies. L. Sipoliņam, kā namu īpašniekam, arī rūpēja zemās īres nomas, ar kuŗām neesot iespējams veikt pat visnepieciešamākos remontus. Lai gan tas esot Rīgas pilsētas jautājums, dzirdējām, ka esot pasākts skaidrot izlikšanas noteikumus, kas gan esot savā ziņā morālas atbildības lieta, jo bieži vien tad no dzīvokļiem būtu jāizliek gados vecie latvieši, kuŗu ienākumi esot zemi, salīdzinājumā ar jaunajiem. Rīgā attīstoties jauno māju celtniecība un enkustāmo īpašumu cenas pamazām ceļoties.

P. Brauns jautāja par uzņēmumu (business) ceļu uz Eiropas Savienību. Te plašāku atbildi deva E. Inkēns. Viņš kā pozitīvu atzina to, ka struktūra šē labvēlīgi mainoties no nelatviešiem uz latviešiem. "Business" latviskojoties. Lielu lomu šē spēlējot žīdi. Latvijā arvien vairāk ievirzoties Rietumu pasākumi un Latvija pamazām kļūstot par normālu valsti. Latvija šodien atrodoties tikai 36% no Eiropas līmeņa, laukos tikai - 18%! Tomēr laukos skolotāji ar uzpusi mazāku algu esot turīgāki kā skolotāji Rīgā. Tagad Ekonomijas ministrijai vismaz esot plāns. Tuvākā nākotnē ES Latvijai došot 100 milj. ero, kas līdzinājas ASV dolāriem. Uzsvars vairs nebūšot tikai uz vienu nozari, bet uz daudzām, kas šo atbalstu saņemšot. Atbalsts nebūšot parāda zīme.

Br. Innus: Kāpēc importē ārzemju lauksaimniecības produktus un slēdz cukurfabrikas?

Šis jautājums varbūt bija pats āķīgākais, jo, to atbildot, saņemām sava veida ieskatu patreizējā situācijā.

Nelaime esot ar konkurenci, ko ienesot brīvā saimniecība. Laukos dzīvojot 170.000 cilvēku, bet sekmīgai lauksaimniecībai vajagot tikai ap 50.000 (un tā tas esot visās lauksaimniecības zemēs!). Pārējie ražojot tikai sev. Tikai piektā daļa zemnieku zinot kā saimniekot. Lai pastāvētu un veidotu ienākumu tirgu, vajadzīgas zināšanas - agronomi. Tiem 120.000, kam darbs lauksaimniecībā dzīvi nenodrošinās, būšot jāpārskolojas un jāatrod jaunas dzīves vietas. Līdz ar to būs ievērojamas pārmaiņas, pie kuŗām tagad tiekot strādāts. Jautājuma atrisināšana būšot nākamo 10 gadu problēma. Cenšoties ierobežot cukura ieviešanu.

M. Svilāns domāja, ka varētu ievest ārkārtas subsidācijas. Atbilde norādīja, ka nevarot paaugstināt muitas likmes. Viņš arī vaicāja, kuŗas būs tās citas nozares, kas saņems atbalstu no ES piešķiruma. - Koka pārstrādāšanas industrija, pārtikas ražošana, zivju ražošana, transits, elektriskā rūpniecība, tehniskie parki. Liepājā būšot koksa ražotne. Jāapgūstot produktu pievienotās vērtības apgūšana.

Daina Brauna vēlējās zināt, kas noticis ar iepriekšējo lielo naudu? - G-24 aizdevumu lietā esot trūkušas procedu-

rālās norādes; tomēr esot cerības atgriezt ap 75%. Pasaulē banka šobrīd atzīstot, ka grūtības nu esot gaŗām. Turklāt ar ES devumiem neesot neviena šaubīga gadījuma, jo ES pārraudzība esot ļoti noteikta. Latvijai pašai esot jādod no 25-40% zemes uzlabošanai, meliorācijai, sanitārajām normām. Lai savestu kārtībā ekoloģijas jautājumus, būšot vajadzīgi vismaz 15 gadi. Jālabojot ne tikai ūdens krāni! Gauja tagad esot attīrīta. Jāveido īpaša infrastruktūra, kas palīdzētu atpalikušo rajonu Latgalē un Zemgalē attīstībā!

P. Brauns vēlējās uzzināt, kāpēc Latvija atvēl tik niecīgas summas tūrismam, mazāk kā Saeimas pirtīm. Nē - Valdības pirtij! - bija atbilde. Silvija Dreimane minēja, ka tūrismu arvien vēl kavējot starpvalstu līgumu trūkums vīzu jautājumā. Tā no Kanādas pieprasītas tikai 400 vīzas. Sevišķi grūts esot vīzu režīms ar Krieviju. Prasot mēnešus. No pozitīvās puses - strauji attīstoties lauku tūrisms, tikai reklāma arvien vēl esot problēma. Daudzi jaunsaimnieki tomēr mācoties. Nu esot pat rekords, kas pārsniedzis iepriekšējo četrkārt. Vācu velosipedisti devušies uz Latgali, jo to iemilējuši.

Br. Innus: Vai Abrene paliks Krievijas teritorija?

J. Straume: Jā. Reāli nevarot dot citas cerības. Abrenē neesot vairs neviena latvieša.

Vēl bija pārrunas par vasaras laiku, kas Latvijā šogad netika ieviests un par debašu aprisēm Saeimā. J. Straume domāja, ka dažiem deputātiem debatēšana esot problēma un tādēļ tie tajās nepiedaloties.

J. Ķesteris pateicās ciemiņiem par ziedoto laiku un pasniedza piemiņai grāmatas velti. Ciemiņi arī nepalika parādā - bija atveduši 2 grāmatas, Rīgas Balzāma pudeli un filmas "Baigā vasara" kopiju.

Otavietes bija parūpējušās par cepumu un kafijas galdu. Personīga tikšanās iznāca pavisam maza, jo viesiem bija atkal jādodās tālākā ceļā, kuŗā viņus veda vēstniecības darbinieki, kas saietā bija pārstāvēti kuplā skaitā. Klausītājiem varēja doties mājās apmierināti, ka bija varējuši iepazīties ar dažādiem mūsu valsts veidotājiem un viņu domām. Pēdējās jau visus, droši vien, neapmierināja, bet tā varenī noskaities nevienam arī nebija - visi smaidīja un bija pateicīgi par izdevību. □

M. Štaubers

LNAK 17. PADOMES KĀRTĒJAI SESIJAI TUVOJOTIES

Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā 17. padomes 5. sesija notiks š. g. 13. un 14. maijā, Latviešu centrā, Toronto. Reģistrācija plkst. 09:00, sākums plkst. 09:30.

Noslēdzies visumā rosīgais 1999. gads. Par latviešu sabiedrības rosmēm savlaicīgi iesūtītie pārskati ievietoti 1999. gada pārskatu grāmatīnā kopā ar LNAK 17. padomes 4. sesijas protokolu un LNAK valdes un nozaŗu ziņojumiem. Padomes prezidijs cer, ka visi padomes locekļi savlaicīgi iepazīsies ar piesūtītajiem materiāliem un sesijā sniegs pārdomātu izvērtējumu.

LNAK padome sastāv no 40 vēlētiem un 26 organizāciju deleģētiem padomes locekļiem. Padomes prezidijs cer, ka šogad padomes locekļi padomes darbam veltīs vismaz šīs divas dienas gadā. Šeit būtu jāpiemin, ka pērn sesijas otrā dienā piedzīvojām nepatīkamu stāvokli: no 66 padomes locekļiem iztrūka 16, bet pievakarē, kad bija jāizvērtē rezolūcijas un budžets, sesijā bija palicis tikai 31.

Kopējais darbs veicas daudz labāk, ja darba darītāji redz, ka viņiem uzliktās darbības direktīvas nāk no plašas bāzes un viņu darbam ir latviešu kopības vairākuma atbalsts.

Latviskais pienākums nav beidzies un arī nekad nebeigsies. Šis pienākuma apziņa un izpratne nedrīkst mūsos

izzust. Mums ir jāatrod veids, ka to vienot savstarpējā cieņā un izteikt cēlā darbībā.

Nesenos gados mēs esam atkārtoti dzirdējuši apliecinājumus no Latvijas valstsvīriem par trimdas darbības nozīmīgumu Latvijas valsts atjaunošanā un tās tiesību atzišanā starptautiskā mērogā. Mēs esam atkārtoti dzirdējuši no Latvijas amatpersonām, ka latviešu organizētība ārpus mēs ir ļoti nozīmīga un vēlama, lai tā rosīgi turpinātos.

Šogad LNAK aprit 50 darbības gadi. Uz šo darbības posmu LNAK atskatīsies rudenī tam veltītā sarīkojumā.

Ši būs LNAK 17. padomes pēdējā kārtējā sesija, jo rudenī notiks 18. padomes vēlēšanas, kuŗas rūpīgi kārtos LNAK 18. padomes vēlēšanu komisija.

Sesijā būs iespēja uzklaut ziņojumus par padarīto un spriest, vai tas saskan ar sabiedrības vairākuma viedokli. Uz padomes sesiju ir aicināts Latvijas Vēstnieks Kanadā, PBLA valdes priekšsēdis un ALA's valdes priekšsēdis. - Dzirdēsim laikmeta analīzi un savstarpējā cieņā centīsimies izplānot turpmāko darbību un ievēlēt daudz darba darītāju.

Būtu ļoti vēlams, ka klausītāju solos sesijas laikā redzētu daudz latviskā pienākumā ieinteresēto no visām paaudzēm, lai iepazītos ar padomes sesijas darbu un norisi, lai gūtu rosinājumu līdzēt latviešu sabiedrībai. □

Aleksandrs Budrēvics,
LNAK padomes
priekšsēdis

Jānis Briedis,
LNAK padomes
sekretārs

+ + + + +

◆ LNAK 1999. gada darbības pārskatu brošūrai, ko pirms savas nāves vēl paspēja sagatavot Imants Alksnis, kas savā aktīvajā darbības laikā apvienībā sastādījis un uzrakstījis daudz šādu pārskatu grāmatu, pavisam kopā ir 249 lappuses. Dažādo komisiju sastāvā nav minēta Latvija-Amerikā jautājuma kārtēšanas komisija un tās sastāvs. Ziņojumos nav arī šīs komisijas ziņojums. Ir savādi, ka par jautājumu, kas aizņēma gandrīz visu 17. padomes 3. sesiju un kam pārrunās 4. sesijā arīdzan tika veltīts daudz laika, ka tai protokolā veltītas veselas 17 lappuses un pieņemts arī lēmums par tās paplašināšanu ar laikraksta redaktrisi Ingridu Viksnu, nav ne plika vārdiņa. Cik zināms, komisija nav noturējusi nevienu sēdi. Nav zināms, vai tā ir saņēmusi Latvija-Amerikā saimniecisko pārskatu. Ir gan ziņas, ka visu šī jautājuma kārtēšanu ir pārņēmis T. Kronbergs un ka Latvija-Amerikā saimniecības vadītāju sastāvā ir pārmaiņas un ka esot notikusi pat Kanadas valdības revīzija, bet tās ir neoficiālas. Kas te tiek slēpts, kas te ir noticis? Tie ir jautājumi, kas gaidīs atbildi sesijā. Vai LNAK ir pašai savs "vārtu" (Votergeta-Watergate) noslēpums?

Padomes 4. sesijas protokols aizņem 150 lappuses. Tas, šķiet savā pilnībā pārrakstīts no skaņu ieraksta, tādēļ satur savās rindās daudz ko, ko savā laikā preses polemikā apstrīdēja LNAK vadība un redzami darbinieki (ne par velti prezidijs mudināja katru padomāt, ko saka!). Tagad katram šīs sesijas dalībniekam būs iespēja atsvaidzināt savu atmiņu un redzēt, ka sesijā bija visādi virzieni un dažādas izteikas, cildinājumi un iebildes.

Tā pārrunās par LNAK revīzijas komisijas ziņojumu attiecībā uz PBLA valdes balsojumu referenda jautājumā V. Plūdons 42. lpp. saka - Es domāju, nerunāsim par to, lai tādas muļķības nenotiktu nākotnē! Paldies! Tālāk T. Kronbergs 46. lpp. par PBLA balsojumu, starp citu, saka: Mums nevajadzēja balsot, bet uz mūsu atklāšanas sēdi ieradās bijušā PBLA valdes priekšsēde Vaira Paegle. Un viņa vienkārši pateica: ja jūs nebalsosiet par šīto lietu, un li-

ka mums saprast, ka mums ir jābalso. Un viņas runāšanas dēļ vismaz ALA's, kas tur bija visi tie locekļi un droši citi nobalsoja, ka jābalso. Es domāju, ka tā bija kļūda, galvenais tā mēs esam sašķēlušī (!) sabiedrību vairāk nekā... J. Kukainis, PBLA valdes vicepriekšsēdis, tajā pašā 46. lpp.: Man ir jāatbild, jo es pārstāvu PBLA un ALA. Pirmais, man liekas, ka tas ir apvainojums, V. Plūdoņa kunga teiktais, - "lai tādas muļķības vairs nenotiktu", vai ne?

Tas bija PBLA valdes lēmums. Balsojums bija 8:5. Es pats tur nebiju klāt, tā nebija nekāda galma politika. Tas balsojums ir pieņemts, un es to PBLA balsojumu atbalstu. Tad nupat ALA tika apvainota, kā nupat T. Kronberga kungs, ka ALA uzklauts Vairai Paeglei, un tādēļ ALA balsoja par. Tur ALA'i bija 3 pārstāvji, un, man liekas, E. Krūmiņš balsoja pret un divi par. Tas balsojums bija 8:5. - Variet lasīt tālāk!

Pāris izvilkumi par naidu:

85. lpp. G. Liepiņš: Es domāju, kad vēstnieks J. Lūsis pateicās LNAK par sadarbību Saeimas vēlēšanās un LNAK viņu nopēra par nesadarbību un kritizēja Latvijas valdību, kā tā dara... utt. Uz to 94. lpp. atbild J. Steprāns: Es gribētu atkal pieskarties pie jautājuma, ko pacēla Guntis Liepiņš. Es negribēju pieskarties, es negribēju nākt ragos ar šo jautājumu, jo es manu, ka istenībā šeit pēdējās divās dienās šis jautājums ir bijis paslēpts. Un gandrīz katrā jautājumā, kas bijis pacelts, katrās vēlēšanās aizklisēs vai zemteksts kaut kā bijis saistīts ar šo jautājumu... Es gribētu pieskarties vēl atklātāk pie tā, ka mēs esam gandrīz sadalīti divās dažādās grupās (!) tieši par šo jautājumu. No tā, ko G. Liepiņš teica, man liekas, tā galvenā doma viņam bija, ka viņš negribēja, ka mēs savā starpā kurinām naidu politiska iemesla dēļ. Un līdz tam punktam es viņam varu piekrist... Mums ir tas naidis sacēlies, un mēs nespējam no tā tikt vaļā, par to tik ilgi runājam un nesākam darīt citus darbus... - Lasiet tālāk un spriežiet paši.

Nu, pietiks. Sesijā bijis daudz kas pozitīvs, bet, šķiet, ka negatīvais tomēr bijis savā ziņā pārsvarā. Katrs protokola lasītājs spriedīs citādi, bet galvenais ir tas, ka mums ir vispusīgs dokuments, kas norāda uz visām aprisēm vārdu pa vārdam! Cik būs to, ka to izlasīs vārdu pa vārdam ar cieņu un godu? Jācer, ka visi. Ja nu tā, tad gribētos gandrīz vai uzdot mazu mājas darbu, uzrakstīt domrakstiņu vai reportāžu par šo sesiju tā, lai tā atspoguļotu tās šķautnotību. Pamēģiniet! It sevišķi augstie vadītāji. Paldies pieņākas J. Briedim un I. Alksnim, kas ir iemūžinājuši 17. padomes 4. sesiju un Hugo Miķelsonam, kas to ierakstīja skaņu lentās. To kaut kad nākotnē, iespējams, tulkos pavisam citādāk, kā to mēs darām šodien un kā mēs to darīsim maija vidū.

67 lappuses veltītas organizāciju pārskatiem. Tādējādi šis LNAK izdevums dod vienreizēju kopainu par vēl līdz šim aktīvajām latviešu vienībām Kanadā. Tās tāpat kā LNAK cenšas uzrādīt savus veikumus un ar tiem lepojas. Tas taču ir dabīgi. Un tomēr - attiecībā uz LNAK šur tur ir savas neapmierinātības drupačas. Piesardzīgas, bet tomēr ir. Jācer, ka LNAK tās, kā nevēlamas, nepaslaucīs zem tepiķa.

Būtu vairāk kā vēlami, ka tie sabiedriskie darbinieki, kas nodomājuši doties uz gaidāmo 17. padomes 5. sesiju, iepazītos ar šajā pārskatu grāmatā teikto. Tas tiem dos plašāku ieskatu un varbūt pat palīdzēs LNAK 18. padomes vēlēšanās, kas notiks šo rudenī un kuŗās, cik zināms, būs daudz kandidātu (ap 60) vairākos sarakstos. Tāpat pavisam vienkāršie vēlētāji, jo arī jūs pārstāv šī mūsu latviešu pārstāvniecība un jūsu interesēs taču ir, lai tā dotu kaut ko arī jums, it sevišķi attālajos Kanadas nostūros.

Noslēdzot šo pārskatu par saņemtajiem materiāliem, jāžēlojas par to, ka pārskatu grāmatai pievienota tikai

skopa paredzētās dienas kārtības kopija. Nav nekādu ierosinājumu turpmākās darbības pārrunām, neskatoties uz to, ka aizvadītajā sesijā ilgu laiku tika tērzēts par ārkārtas sesijas nepieciešamību un par īpašiem semināriem, kas izstrādātu darbības plānus, pie kādiem, šķiet, patreizējā valde nav tikusi, jo citādi tie būtu pievienoti, lai sagatavotu dalībniekus uz veselīgu domu izmaiņu un saprātīgiem lēmumiem. Gaidām, varbūt, sesijā piedzīvosim brīnumu un valde nāks ar veselu ideju birumu. Izpalcis arī aicinājums sagatavot un iesniegt rezolūcijas un ieteikumus jau pirms sesijas. Laikam, tādēļ, ka neviens tādas negaida vai nevēlas. Vēl jau visu to varētu sagatavot, bet, droši vien, būs aizbildinājumies, ka nav darbinieku un jātaupa līdzekļi. Jautājums - vai nākotne to piedos? □

M. Štauers

SVEŠVALODU NODAĻA/OTHER LANGUAGES
SECTION

POLITICAL CONSULTATIONS BETWEEN LATVIA
AND CANADA TAKE PLACE IN OTTAWA

24. 03. 2000

In the framework of political consultations between the Foreign Ministries of Latvia and Canada which took place in Ottawa on March 23-24, 2000, on March 23 State secretary of the Foreign ministry of the Republic of Latvia Mr. Māris Riekstiņš had a meeting with Deputy Foreign minister of Canada Mr. Donald W Campbell and Deputy Foreign minister on foreign trade issues Mr. Robert Wright.

Both sides expressed satisfaction that bilateral relations of both states have become more active during last years.

Within the consultations wide and detailed discussions were on Latvia's endeavours to join NATO, Latvia's participation in international peace keeping operations, Latvia's achievements in its course to the EU, Latvia's position in the context of Ottawa Convention on prohibition of land mines, as well as situation in conflict regions of Europe.

Mr. D. Campbell acknowledged Canada's support to Latvia in its way to NATO and the EU. Speaking of NATO the Canadian side stressed once again its support to NATO enlargement. Latvia's positive achievements in realising NATO Membership Action Plan were noted. The Canadian side congratulated Latvia on opening the EU accession negotiations. The issue on the EU enlargement is the issue on a widened stability in Europe. Discussing the situation in Russia Mr. M. Riekstiņš expressed concerns on the recently strained rhetoric as well as expressed belief that Russia will take practical stand in a dialogue with its neighbouring countries.

Issues of bilateral relations were discussed: improvement of legal basis of Latvian and Canadian bilateral relations, bilateral co-operation in the field of defence, Canadian technical assistance projects in Latvia with the mediation of CIDA (Canadian International Development Agency). Two draft agreements were submitted - on co-operation in customs and agreement on information protection. The involvement of Canada in realisation of society integration projects in Latvia was discussed. In the meeting with Deputy Foreign ministers on foreign

trade issues Mr. Robert Wright the perspectives of economic co-operation of both states and the possibilities to intensify them were discussed. Both sides expressed their belief that planned in September Canadian trade mission in Latvia will facilitate trade volume and inflow of Canadian investments in Latvia. (End of text which was supplied by the Embassy of the Republic of Latvia.)

Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Latvia
<http://www.mfa.gov.lv>

A letter from the Minister of Intergovernmental Affairs Stephane Dion:

March 17, 2000

Mr. Juris Mazutis
16 Beaverton Avenue
Nepean, Ontario
K2E 5K4

Dear Mr. Mazutis:

You wrote to me on October 25, 1999 regarding the restoration of independence to the Baltic republics of Estonia, Latvia and Lithuania, and my use of them as examples of secessions. I appologize for the tardiness of my response.

I agree with your assesment of the forcible annexation of the Baltic States by the Soviet Union, and you are right to point out that due to the brutal and unilateral nature of Soviet Union's 1940 annexation, Canada (and many other countries) refused to give official recognition to the Soviet takeover. Thus in 1991 when the Baltic States regained their independence, Canada was among the first to recognize this fact. As you will see in the attached speech I gave on this subject, international practice is extremely cautious on the issue of recognizing new states, even in such special cases. Despite oppression, and the particular histories of the Baltic republics, official recogniton did not come until after Russia, the continuator state, or their respective referendums, and until after Russia, the continuator state, or heir to the international position of the Soviet Union, recognized this outcome. In fact, only two countries (Denmark and Iceland) gave official recognition to any or all of the Baltic States before Russia signalled its acceptance. Thus despite the seemingly illogical nature of the situation, the inherent cautiousness of the international community when dealing with recognition is borne out by these cases. It is an understanding of this cautiousness that I wish to commuciate when I use the Baltic states as example.

I would like to thank you for bringing your concerns to my attention and I hope this letter has addressed them. I would direct your attention to the bottom of page 3 and the top of page 4 where I specifically deal with the Baltic states in the attached speech I gave to the Conference of the Nordic Association for Canadian Studies in Reykjavik entitled "Referendums on secession and requirement for clarity: examples from Nothern Europe".

Yours sincerely,

Stephane Dion

Lasītāju ievēribai:

Ministrs Dions vēstulē vairs nelieto preses konferencē izteikto (aplamo) formulējumu, resp., ka 1991. g. referendumā Baltijā panākuši 'izstāšanos' (Secession) no PSRS. Bet - ļoti uzmanīgā valodā - viņš arī isti neatzīst, ka notika nolaupītās neatkarības *atjaunošana*. Turklāt divains liekas viņa tvēriens, ka izšķirošais bija Krievijas (PSRS 'turpinātājvalsts' - tātad, bijušo okupantu) akcepts. Latvijas diplomātiskam dienestam un mūsu pagasta vēstulju rakstītājiem, laikam, būs vēl jāpapūlas ar 'apskaidrošanu'.

Pilnu ministra minētās (1999. g. 5. augusta) runas tekstu var pieprasīt no viņa parlamenta biroja. □

JM

Labojums:

MLB Ziņotāja iepriekšējā numurā publicētā rakstā "Kā bija, tā bija..." 7. lpp., 1. slejā, trešā rindkopā (vidū) izlaidusies viena rinda: Pēc "...Vēlāk sakūditas tantiņas ar lietus širmjiem uzbruka nelaimīgiem Latvijas dzejniekiem" trūkst: "bet tā jau ir folklorā. Nekontrolēti 'kontakti' - kā vienā, tā otrā pusē - likās 'bistami'", ... un tad turpinās tālākais teksts, sākot ar "...lai gan...".

Red.

DV 10. GLOBĀLĀS DIENAS VALMIERĀ

Ilgi bija jāgaida, kamēr Dziesmu svētku "Rīgai 800" darba grupa apstiprināja šo svētku norises laiku - 2001. gadā no 27. līdz 29. jūlijam, Rīgā. No dziesmu svētku datuma arī atkarājās DV Globālo dienu datuma izvēle. Līdz ar šo varam, savukārt, vēstīt, ka DV 10. Globālās dienas notiks nākamajā nedēļas nogalē pēc Dziesmu svētkiem - 2001. gadā no 3. līdz 6. augustam.

Atbildīgie rīkotāji ir DV Vācijas valde. Rīcības komitejā piedalīsies arī DV Jaunatnes kopas pārstāvji Latvijā. Sadarbības izveide ir uzticēta DV CV jaunatnes nozares vadītājam Imantam Balodim.

Globālo dienu kopējā mude - DV darbs un "Pazīsti savu novadu, pazīsti Latviju!" Svētku norišu pamatā būs DV saimes pašdarbība DV Jaunatnes zīmē.

DV 10. Globālo dienu plānojumā ir arī iekļauta DV Centrālās valdes sēde no 31. jūlija līdz 2. augustam, Valmierā. Paredzētas DV Jaunatnes sporta sacensības Jāņa Dāliņa stadionā.

Sarunā ar Valmieras pilsētas Domes pārstāvjiem jau ir uzsāktas. Lai noskaidrotu sarīkojuma telpu un Globālo dienu dalībnieku un viesu pārnakšņošanas jautājumu, rīcības komitejas pārstāvis ar valmieriešiem satiksies jau 4. un 5. maijā.

DV 10. Globālo dienu rīkošanu Latvijā apstiprināja DV Centrālā valde savā sēdē 1999. gada maijā "Bērzainē", Vācijā. Iecerēts, ka pie katras DV zemes valdes tiks izraudzīts 10. Globālo dienu sakarnieks, kuŗš rūpēsies, lai DV saime visās zemēs par Globālām dienām Valmierā saņemtu plašu informāciju. Plānojiēt un ietilpiniet savā Latvijas apciemojumā 2001. g. dziesmu svētkus Rīgā un nākamajā nedēļas nogalē - DV 10. Globālās dienas Valmierā. □

Imants Balodis,

DV CV Jaunatnes nozares vadītājs

✉ ✉ ✉ VĒSTULES ✉ ✉ ✉

TIKAI CERĪBU, CERĪBU NEZAUDĒT!

Lasot laikrakstus un klausoties Latvijas apmeklētāju stāstos, mēs labi zinām, cik bēdīgi ir dzīves apstākļi lielākajai daļai Latvijas iedzīvotāju.

Pārvēlot Saeimu un mainot valdības, esam cerējuši, ka apstākļi uzlabosies, bet tas nav noticis. Tas ir radījis

pesimisma sajūtu un mēs esam gandrīz zaudējuši ticību labākai Latvijas nākotnei. Varbūt tomēr ir izredzes, ka Latvija atkal zaļos un zels. Šāds cerības stars man atspīdēja, kad es saņēmu vēstuli no kāda latviešu studenta Rīgā. Viņš ļoti sekmīgi turpina studijas, bet ir atlicinājis laiku arī nodarbībām un domām par Latviju. Šeit es citēšu dažus izrakstus no šīs vēstules:

- Turpinu arī dejot TDA "Vektors". Pašlaik mēs ļoti aktīvi koncertējam. Pagājušā nedēļas nogalē bijām Lielvārdē, vēl pirms tam Daugavpili un Ventspili. Kā saka, "Apceļosim dzimto zemi!" Katrs koncerts nes jaunus pārdomojumus, jaunas emocijas un tad es apzinos, cik jauki tomēr būt latvietim, kad mums ir tik daudz skaistu deju un dziesmu.

Šajā nedēļas nogalē apmeklēju kinoteātri. Biju aizgājis uz jaunāko latviešu aktierfilmu "Baigā vasara". Filmas darbība risinās uz 1940. gada vasaras fona, kad Rīgā ienāk krievu tanki. Filma ir par mīlestību ar traģiskām beigām, politikas aizkulisēm un par Latviju. Kopiespaids ir ļoti labs. Labs aktieru darbs un viss tā laika politiskais fons piedod filmai īpašu nozīmi. Pēc filmas daudz domāju, kā būtu, ja būtu bijusi pavēle pretoties?

Filmā ir viens tāds moments, kad krievu tanki brauc pāri Latvijas robežai. Visi armijas kaņavīri stāv un skatās, un viens no virsniekiem aiztaisa acis un izšauj zemē, lai tomēr Latvija netiktu atdota bez neviena šāviena. Žēl...

Patreiz Latvijas politiskajā dzīvē notiek daudzas un dažādas lietas. Viss šis pedofilijas skandāls, čekas maisu atvēršana, privatizācijas process man ir licis vilties mūsu valsts politiķos. Esmu vilies tajos, par ko balsoju. Nezinu, kāpēc viņi ir tik savtīgi. Manuprāt, visa tauta viņiem ir vienalga. Žēl noskatīties uz to, kas notiek. Varētu pat pievienoties vienas žurnālistes teiktajam: "Es mīlu šo zemi, bet man riebjas šī valsts." Tas ir sāpīgi, bet pie tā ir vainīgi tikai un vienīgi mūsu politiķi.

Var jau būt, kad nāks jaunā paaudze, tad viss mainīsies uz labo pusi. VISS IR MŪSU ROKĀS!

Es domāju, ka Latvijā ir daudz tādu jauniešu, kas ir līdzīgās domās. Viņi saprot patreizējo stāvokli un aug, lai to labotu. Mēs arī nedrīkstam zaudēt cerību! □

Alberts Caune

✉ ✉ ✉ ✉

VĒSTULE NO SKRUNDAS

Ar patiesu prieku saņēmu ziņu, ka arī šogad mums ir iespēja apmeklēt Latvijas Nacionālās Operas izrādi. Šoreiz skatījamies Bizē operu "Karmena". Uz Rīgu devamies 30 cilvēku liela grupa skolotājas Guntas Folkmanes vadībā. Ar operas libretu iepazīsimies jau savlaicīgi. Stundu pirms izrādes operas administratore pastāstīja par operas nama vēsturi no tā celšanas līdz šodienai. Bijām arī uz skatuves tai vietā, no kurienes izrāde tiek vadīta. Redzējām, ka Latvijas Nacionālā Opera, tiešām, ir skaista un gaumīgi iekārtota. Uz daudziem krēsliem ir plāksnītes ar to ziedotāju uzvārdiem, kuŗi "baltajam namam" dāvājuši ASV \$ 10,000.- Skatījamies Bizē operu "Karmena". visas biļetes bija izpārdotas, nekur neredzējām brīvas vietas. Izrāde ilga 3 stundas. Mums patika straujā, temperamentīgā mūzika un dziedājums. Operas tagad izpilda oriģinālvalodā, šoreiz itāļiski. Līdz ar to uzvedumā var piedalīties citu valstu operdziedātāji. Šoreiz viessolists bija no Lietuvas.

Apmēram, puse no mūsu grupas operā bijām pirmo reizi. Daļa no mums jau pagājušajā gadā redzēja baletu "Kopēlija". Liels paldies Jums par šo mums doto iespēju apmeklēt operu!

Tā kā pagājušajā gadā apmeklējām Okupācijas muzeju, tad šogad iepazīsimies ar nu tikko atvērto Melngalvju namu. Pirms mēneša to atvēlēja aplūkot arī apmeklētā-

MONTREALAS LATVIEŠU SABIEDRISKĀ CENTRA

PILNSAPULCE

notiks šī gada 30. aprīlī, plkst. 15:00,

Centrā.

Paredzētā darba kārtība:

1. Pilnsapulces vadības ievēlēšana.
2. Iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana.
3. Priekšnieka un valdes ziņojumi par 1999.g. darbību
4. Revīzijas komitejas priekšnieka ziņojums.
5. Valdes un revīzijas komitejas vēlēšanas.
6. Dažādi jautājumi.

Visi centra biedri ir aicināti piedalīties pilnsapulcē un tai sekojošā mielastā!

Centra valde

NOTIKUMI MONTREALĀ

Kopējais montrealiešu plkv. O. Kalpaka un Latviešu lēģiona atceres sarīkojums notika 9. marta pēcpusdienā, Latviešu centra sarīkojumu zālē. To rīkoja DV Montrealas nodaļa kopīgi ar Montrealas latviešu pensionāru apvienību.

Sarīkojumu atklāja pensionāru valdes priekšsēdis V. Paegle ar 2 dzejoļu lasījumu, bet svētbrīdi vadīja māc. R. Caune. Visi dziedāja 2 varoņu picmiņai piemērotas garīgās dziesmas. I. Skrastiņš referēja par tematu "Varoņi nemirst - tie dzīvi mūsu vidū". Tajā referents izgaismoja vairākus zīmīgus aspektus latviešu kaņavīru gaitās par savas tēvu zemes ciņām dažādos laika posmos. Uzteica varoņu daudzinašanu jau mūsu tautas sirmajā senatnē, drosmes un varonības izrādīšanu latviešu strēlnieku laikos, Latvijas atbrīvošanas ciņās un neaprauktāmo varonības apliecinājumu II-pasaules karā, kur tā savus kalngalus sasniedza tieši Kurzemes cietoksni. Viņš atzina, ka bieži vien latviešu kaņavīram daudz skarbāk bijis jācīnās pret savas tautas kūtumu un vienaldzību, kā pret ienaidnieku un arī pret savas tautas "gudrajiem brāļiem", kas, mājās sēdēdami, kaņam beidzoties, saņēma lauru vainagu un pasaules uzmanību, bet dumjais Antiņš mēslu podus, nepelnītus apvainojumus un nicināšanu un bija spiests mērot gaņo Golgātas ceļu uz krievu vergu nometnēm, kas vairumam bija pēdējais mūža ceļojums. Retoriski referents jautāja, kas būtu bijis, ja plkv. O. Kalpaks 1919. g. 2. janvāri nebūtu devis savu pavēli: "Ar Dieva palīgu, soļos marš!" savai 220 viru lielai jaunās Latvijas armijai? Vai Latvija būtu piedzīvojusi savus 20 brīvības gadus?

Referents smagi kritizēja mūsu pirmā armijas virspavēlnieka nāves dienas atceres apvienošanu ar polonēzēm un glāžu skandināšanām, norādot, ka 6. marts, 8. maijs un 14. jūnijs ir mūsu tautas sēru dienas, kas jāatceras bijībā ar pateicības dievkalpojumiem un lūgšanām. "Ko gan mēs varam sagaidīt no savas rautas nidējiem, ja paši neprotam atšķirt labu no ļauna un iederīga no neiedienīgā?" Referents pasvītroja, ka mūsu kaņavīru kauju vietas ir svētas, jo mūsu zeme ir bezmērīgi dzērusi viņu asinis. Lidzīgi spartiešiem pie Spartas, arī mēs varam teikt bez vismazākām šaubām: "Ceļiniek, ja tu še nonāc, noauj savas kurpes, jo šis vietas ir svētas, noskūpstī šo zemi!" Attiecībā uz piedošanu mūsu tautas ļaunuma un posta nodarītājiem un tautas iznīcinātājiem, Skrastiņš aprādīja, ka par to lemt var tikai dumjais Antiņš un tie, kas gājuši šos moku ceļus, mums nav tiesību par to spriest un šķēpus lauzt.

"Latvijas ģeopolitiskā stāvokļa dēļ, kur vēsturiskā nozīmē tā pieskaitāma Rietumiem, bet ģeografiskā - Austrumiem, jau no seniem laikiem tā ir bijusi nepārtrauktu ciņu vieta dažādām varām un divām civilizācijām - Rietumu un

Austrumu. Šajā juceklī auga un veidojās latviešu kaņavīrs. Viņā iezīmējās divi dažādi jēdzieni - bezcerīga, izmisuma pilna varonības izpausme, un otrs - nenoliedzama apātija, fizisks un garīgs sabrukums."

Mūsu tautas lūgšanai sekoja pensionāru apvienības biedrīnes Ilgas Strautiņas martā dzimušo apsveikšana, ko saņēma māc. R. Caune, Roberts Karlsons, Lilija Rudzāte, Alma Gūtmane, Rita Bungay, Drosma Peize, Jānis Birze, Vera Maliszevski, Elizabete Metuma, Elvira Miglone un Rita Deljēri.

Skatījām arī filmu par barikāžu laiku Rīgā un pensionāru saietu Tukumā (pēc vairākkārtīgiem mēģinājumiem iepriekšējās reizēs tā izdevās), kuņa aprises un izdarības daudzējādā veidā pārspēj mūsējās.

Kā jau parasti pie bagātīgi klātā galda, par kuņu bija rūpējies L. Bisenieks ar savām palīdzēm, labi mieloties varēja pulcējusies saime, skaitā ap 70. □

Skrastiņū Indulis

++++

GADA SVĒTKI SNIEGPUTENĪ

Neparasts ciruļu putenis piemeklēja Montrealu 8./9. aprīlī. Pavisam kopā tajā nokrita 37,4 cm sniega, ko kupeņās sadzina pamatīgs vējš. Šis bija rekorda sniegputenis. Tieši tā nobeiguma galā - 9. aprīlī - Montrealas latviešu pensionāru apvienība rīkoja savu 27. gadu dibināšanas atceri. Kā par brīnumu ieradušies bija visi jauktā koņa kōristi (21) un 20 apmeklētāju. Rikotāji gudri bija klājuši mazāk galdu un gatavojuši mazāk azaida. Pietika visiem, bet pāri arī gandrīz nekas nepalika. Sakarā ar visu to programmas daļa tika mazliet saīsināta, bet tomēr bija bagāta.

Priekšnieks V. Paegle savā pārskatā ziņoja, ka 27 pastāvēšanas gados miruši 110 apvienības biedri, to skaitā visi dibinātāji. Tajā patlaban 68 dāmas un 51 kungs: kopā 119 (Lielākais skaits bijis 1992. g. - 142).

Asveikumos sveicienus nesa Montrealas latviešu biedrības priekšnieks M. Štauers un no ev.-lut. Trisvieniības draudzes - māc. R. Caune, bet pirms koņa koncerta diriģents A. Gūtmanis.

Ar referātu pirmo reizi mūsu sabiedrībā uzstājās māc. R. Caune, kas runāja par dažādām metaforām, kuņās jāmeklē tajās apslēptās vērtības, lai veidotu pilnvērtīgāku dzīvi. Kā likvidēt bagātā mūžā uzkrāto, kā pieņemt vecumu un uzturēt pozitīvu skatu kā pret gaismu, tā tumsu? - Lasot, draugos, projektos, laika atlicināšanā! Kā ienesīsim pārmaiņas savās dzīvēs? - Jāmeklē jaunas perspektīves, jāizveido dzīves stāsts, pie pagātnes stāsta jāpieliek tagadnes un nākotnes. Jākultivē attiecības, kuņas ir paliekošas, vērtīgas. Arvien jācer uz nākotni, jaunām iespējām. Jāpārdomā pārejas stādijas - no kurienes uz kuriem?

Kodolīgais un skaidrais sniegums pārlicināja un deva dziļāku ieskatu mūsu mācītājas dzīves filozofijā. Žēl, ka to dzirdēja tik maz klausītāju. Cerēsīsim, ka viņa to atkārtos kādā no nākamajiem draudzes saietiem. Piemēram, šo vasaru Tērvetē. Ar ziediem viņai pateicās A. Lazdiņa.

Šoreiz bija viens no tiem retajiem gadījumiem, kad klāt nebija biedrīne I. Strautiņa. Tomēr dzimšanas dienu jubilāri tika apsveikti. Apaļo gadu dzimšanas dienu atzīmēja Veronika Varslavāne. Pārējie - Ruta Gabruša, Jānis Paliēps, Imants Klaiše, Ojārs Rozentāls, Laimonis Bisenieks (visi bija klāt). Jubilejas kliņģera, ko bija cepusi Nora Salete, svecītes nopūta priekšnieks V. Paegle vienā pūticnā.

Jauktais koris "Atbalss" diriģentu Andņa Gūtmaņa un Andreja Vitola vadībā sniedza pilnu koncertu - 14 dziesmas. To vidū Arv. Purva Kas kaitēja man dzīvot?, Daces Aperānes Iesēju liniņus, St. Broka Aiz ezera balti bērzi, A. Jurjāna Aiz ezera augstī kalni, E. Pavasara Ko tu gaidi,

vasariņa, V. Dārziņa Noriet saule vakarā, J. Norviļa Rīga, Rīga, J. Ciruļa Saule laivā, I. Mežaraupa Pie Dieviņa gaŗi galdi, R. Jermaka Pateicības dziesmu (no Ziemsvētku dziesmu cikla) un J. Kalniņa Ģērbies, saule, sidrabota. Visas šīs dziesmas tiks dziedātas vai nu koncertā Katskiļos (kopā ar Ņujorkas kori) vai Dziesmu svētkos Toronto. Uzzinājam, ka A. Gūtmanis būs virsdiriģents tajos. Tas ir vairāk kā apsvēicami, jo šo pienākumu viņš tiešām ir pelnījis, tik ilgus gadus vadīdams mūsu sabiedrības lielāko kultūrālo pasākumu - jaukto kori "Atbalss". Visas dziesmas skanēja dzidri, labā dikcijā. Netrūka interesantu fražu un ietonējumu. Jo vairāk dzirdam "Atbalss" sniegumu, jo tas arvien vairāk iepatikas. Varbūt arī tādēļ, ka tajā ir vairākas jaunas dziedātājas.

Pēc koncerta daļas pulcējušies vēl kādu laiciņu pakāvējās pārrunās, lai tad dotos ceļā uz mājām pa piesniģušājam pilsētas ielām.

Vai būtu bijis atceri jāatliek? Šķiet gan, ka ne, jo tajā bija ieradušies gan tuvi, gan tālini viesi. Mazajā saimē visi jutās labi un bija gandarīti par jaukajām stundām Latviešu centrā. □

M. Štauers

PENSIONĀRI GADA SAPULCĒ

Rosīgās Montrealas latviešu pensionāru saimes gada sapulce notika 23. martā, Latviešu centra lielajā sarīkojumu telpā. tajā piedalījās 60 biedru. Sapulci atklāja priekšnieks V. Paegle, nolasot 2 dzejoļus, bet lūģšanu teica viņa vietnieks Jūlijs Metums. Par sapulces vadītāju ievēlēja V. Paegli, par sekretāru - Albertu Bērziņu, kas nolasīja aizvadītās gada sapulces pieraksti. Balsis skaitīja J. Verners, A. Pušpurs un V. Ozols. Par aizvadītā gada darbību pārskatu deva V. Paegle, norādot, ka saimē sastāv 119 biedri, izkārtoti 17 saieti ar 1100 dalībniekiem, divi kopīgi ar DV Montrealas nodaļu un arī izbraukumi uz ev. lut. Trisvienības draudzes lauku īpašumu "Tērvete". Paziņoja, ka negaidot saslimusi čaklā, klusā un darbīgā pensionāru saimniece Vilma Ulmane. Viņas darbu pagaidām uzņēmusies Marija Tūtere. Aizvadītajā gadā pensionāru saimei radies ap \$ 1,500.- liels iztrūkums, kas izskaidrojams ar zemo, tikai \$ 6.- samaksu par pusdienām, ieskaitot arī pāris glāzes vina. Priekšnieks savos valdīšanas gados centies saietus padarīt kuplākus un interesantākus, gan ar video filmu izrādēm, gan referātiem, gan arī ar dažādām mūsu nacionālo dienu atcerēm. Reizē tomēr itin bieži arī sadzirdējis neapmierināto aizrādījumus.

Pārskatu par kases stāvokli deva kasieris K. Čaks, norādot, ka apvienības kapitāls uz 2000. g. 1. janvāri bijis \$ 11,233.16; darbības gadā izdoti \$ 7,819.19, bet ieņēmi \$ 6,676.81. Lielākie ienākumi un reizē arī izdevumi radušies no pusdienu maksām. Latviešu centram ziedoti \$ 1,500.-, trauku mazģāšanai izdoti \$ 800.-, puķēm un dāvanām \$ 1,400.-. Budģets 2000. g. līdzsvarots ar \$ 8,700.-. Revīzijas komitejas ziņojumu deva A. Caune, izsakot pateicību K. Čakam par priekšzīmīgo darbu.

Lai turpmāk segtu ap \$ 1,500.- iztrūkumu, pilnsapulce nolēma neaiztikt kapitālu, bet gan iztrūkumu segt, paliecinot pusdienu maksu no \$ 6.- uz \$ 7.-, kuŗiem vēl jāpieskaita viens dolārs trauku mazģāšanai.

Uz jautājumu, ko pensionāri vairāk vēlētos savos saietos redzēt un dzirdēt, izskanēja doma, ka stāstījumi un ziņas par mūsu pašu tēvu zemi, kuŗa vēl vienmēr tik tālu, bet vistuvākā sirdij, būtu vēlams izkārtojums.

Saīets beidzās ar pāris seno laiku noskandētām dziesmām. Izsalkumu apmierinājam ar karstām desiņām, skābiem kāpostiem un pašu mājas cepumiem. Gada sapulce bija raita, bez šķēpu laušanas un skaļām runām, jo tās

dalībnieki apzināģās, ka gudru runu teicēju un aizrādītāju mūsu vidū ir daudz, bet gauģām maz darba darītāju. □

Skrastiņu Indulis

=====

TĒRVETE TĪMEKLĪ

(2000. g. aprīli) Tērvetes nometņotāģi, viesi un draugi tagad var uzzināt par notikumiem šajā montrealiešu vasaras saiešanas vietā timekli (Internetā). Tajā atrodama vispusīga informāģija gan par nometni, gan par draudzes īpašumu. Aprakstītas ziedojumu iespēģas, apmeģšanās cenas un talkas. Foto albuma nodaļā skatāmas dažādas fotogrāģijas no iepriekģēģiem gadiem. Ir arī isa sveģvalodu lappuse.

Kalendāra lapā pieejams pilns Bērnu nometnes, draudzes un citu organizāģiju notikumu laīkrāģis.

Par timekļa vietas saturu atbild Tērvetes bērnu nometne. Timekļa adrese ir: www.tervete.org.

R. K.

=====

2000. gada 29. janvāri, Buenos Aires, Argentīnā, apprecēģās Ģirts Kārlis Sīpoliņģ ar Silvia M. Zalts. Silvia cer drīzumā pārcelties ar savu dēlu Edi uz pastāvīģu dzīvi Otavā.

MLB gada sapulce notiks 1. jūnijā, plkst. 19:30, latvieģu centrā. Paziņojums maija MLB Ziņotāģā.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS PAKALPOJUMU LIKMES PAR TIEŠU NAUDAS PĀRSŪTĪŠANU UZ UNIBANKU LATVIJĀ:

ASV/KANADAS	ASV/KANADAS
\$100 - 500	\$8.00/ 10.00
\$501 - 10,000	\$16.00/ 20.00
\$10,001+	\$40.00/ 50.00

Pārsūtģjumā adresētā persona var naudu saņemt Unibankas filiālēs visos Latvģijas rajonos. Sūtģtāģam pašam ir jāpaziņo saņģmēģam par naudas izsūtģšanu.

Informāģija - lūģdu zvāģiet (416) 922-2551, jeb rakstģiet Latvian Credit Union, 491 College Street, Toronto, ON M6G 1A5
Kreditsabiedrģbas biroģs slēģts pirmdienās

The Baltic Philatelic Club
of Montréal

Annual Exhibition

with emphasis on recent developments

Estonia Latvia Lithuania

Saturday, April 29th, 2000
and Sunday, April 30th
(10 AM to 6 PM)

at St. John's Estonian Church Hall
(N.D.G.)

4345 Marcil Ave. at Monkland Ave.
(behind Provigo)

(Metro Villa-Maria, bus 103, two stops)

ADMISSION FREE

SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀDIS

Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcil ielā.
Ev.-lut. Trīsvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Avenue, tālrunis 489-3224

telpu adreses: Montrealas latviešu sabiedriskais centrs - 3955 Provost ielā, Lašinā, tālrunis 634-4082

23. aprīlī, plkst. 07:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Lieldienu rīta dievkalpojums ar dievgaldu**. Pēc tam seko **kopējas brokastis** baznīcas pagraba zālē.
29. aprīlī, plkst. 10:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcas sarīkojumu zālē, Montrealas baltiešu pastmarku kluba XI pastmarku un naudas izstāde. **Izloze un bagātīgi klāsti**.
30. aprīlī, plkst. 10:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcas sarīkojumu zālē, Montrealas baltiešu pastmarku kluba XI pastmarku un naudas izstāde. **Izloze un bagātīgi klāsti**.
30. aprīlī, plkst. 15:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu sabiedriskā centra **biedru pilnsapulce**. Skatiet paziņojumu **17. lpp.**

3. maijā, plkst. 16:30, Latviešu centrā, A/S "Bebri" **kārtējā sanāksme**.
6. maijā, plkst. 09:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcas pagrabā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes "Rummage Sale" par labu Tērvetes jaunajai akai.
7. maijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
11. maijā, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības un ev.-lut. Trīsvienības draudzes kopīgi rīkotais seminārs par garīgo aprūpi "No spēka uz spēku", māc. Ivara Gaides vadībā.
11. maijā, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **Ģimenes dienai veltītā sanāksme**.
14. maijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu**. Sekos kafija groziņu veidā un nodarbības bērniem.
19. maijā, plkst. , Sv. Jāņa igauņu baznīcā, simpozījs "What Constitutes Humanness?"
20. maijā, plkst. 10:00, Tērvetē, **talka**.
21. maijā, plkst. , Sv. Jāņa igauņu baznīcā, simpozījs "What Constitutes Humanness?"
21. maijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, **dievkalpojums** angļu valodā simpozija "What constitutes Humannes?" ietvaros. Sprediķos māc. R. Caune.
24. maijā, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **video filmas izrāde**.
24. maijā, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **kārtējā sanāksme**.

MLB Z 2000 IV 800e

Vēršam Jūsu uzmanību uz faktu, ka nevaram garantēt absolūtu SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀŽA pareizību. Neskaidrību gadījumos aicinām sazināties ar pasākumu organizētājiem. Pavaicājiet!

Šo MLB Ziņotāja numuru izdalām lasītājiem uz rokas 20. un 23. aprīlī baznīcā. Pārējos eksemplārus nododam Kanadas pastā 25. aprīlī. Red.

Lūdzam tos lasītājus, kas atzīst izdevumu par interesantu, iepazīstināt ar to savus paziņas gan šajā krastā, gan Latvijā. Lai mūsu prese varētu pastāvēt, vajadzīgi jauni lasītāji, jo citādi tai draud iznīkšana, pat gadījumā, kad tās izdevumi atzīti par vērtīgiem un vajadzīgiem. Nāciet talkā to iegūšanā, vai nu pasūtīnnot to saviem tuviniekiem dzimtenē, vai iegūstot jaunu abonementu savā dzīves vietā. Redakcija un lasītāju saime būs par to Jums pateicīga.

Lai arī lūdzam līdzstrādniekus nākamajam MLB Ziņotāja numuram materiālus iesūtīt nekavējoties. Paldies!

MLB ZIŅOTĀJA administrātores un MLB kasierei A. Porietai-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Que,
Canada H9R 2X5, ☎514-697-6624

Ar šo nosūtu MLB Ziņotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 35.00 vai \$ 30.00)	\$ _____
Gaisa pasta piemaksu (ASV \$ 6.-, citos kontinentos \$ 20.-).....	\$ _____
Ziedoju tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu remontiem.....	\$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju.....	\$ _____
LNAK dalības maksu (maksājot caur MLB \$ 10.-; pensionāriem \$ 5.00).....	\$ _____
MLB biedru maksu par 1999./2000. darbības gadu (\$ 15.-)	\$ _____
Ziedojumu Montrealas latviešu biedrībai	\$ _____
Ziedojums Kopējam svētku sveicienam	\$ _____
Čeki rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda	Kopā \$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, adrese, pasta koda, tālruna numurs) (paraksts)

**Goliger's
Travel**
SINCE 1955

Kravis Travel Services Ltd.

- Ceļojumi uz Latviju
vīzas, lidojumi,
auto īre un viesnīcas

*Ari ceļojumi uz citām eksotiskām
salām un kontinentiem*

Jūsu pārstāvis Jānis Kravis
(416) 322-7414

191 Eglinton Avenue East, Suite 308
Toronto, Ontario M4P 1K1
Fax: (416) 322-7315

 LATVIA TOURS
Kanādas un Amērikas pārstāvji

1-800-268-7442

Tagad Rīgā!

**Hotel
MĀRA**

Kalneciema ielā 186, Rīga, Latvija LV-1046

Telefons: 011 371 7901316

Fakss: 011 371 7901315

- * 24 modernas istabas
- * Restorāns un bārs
- * Konferenču telpas
- * Lidostas busiņš

Rezervācijas Kanādā:

613/521-7100 (telefons, vai fakss)

epasts: mara@mailbox.riga.lv

timeklī:

www.bestwestern.com/thisco/bw/91301/91301_b.html

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

- 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Laryanna

Laipni lūdzam visus sarīkojumu rīkotājus - draudzes un organizācijas iesniegt ziņas Sabiedriskās dzīves LAIKRĀDIM rakstiski. Tāpat arī visus paziņojumu un pateicību tekstus. Lūdzam rakstīt uz pilnas loksnes. Ja Jums ir iespējams paziņojumu tekstu sagatavot iespēšanas kārtībā, būsīm par to pateicīgi. Lūdzam šādus tekstus nesalocīt, jo locījums varētu tos sabojāt. Rakstos lūdzam ievērot dubultrindu atstarpī.

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

FAKSA NUMURS 514-457-3496

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832
REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832, fakss 514-457-3496
ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5
EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. **DARBINIEKI:** Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Konstantīns Čaks, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Nora Saletes, Kārlis Timermanis, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 35.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem - \$ 30.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. **PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS:** mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, 1/2 lpp. - \$ 40.00 pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododāmi redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējas ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonimus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

APRIL 2000 AVRIL

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué, Canada H9X 2R2, ☎514-457-9832